

KELEIVIS

THE TRAVELER ——— LITHUANIAN WEEKLY

KELEIVIS

Prenumerata - Subscription
Amerikoje ir užsieniuose
metams - 1 year \$5.00
pusei metų - 6 months .. \$2.50

KELEIVIS

636 East Broadway
South Boston, Mass. 02127

KELEIVIS

Lithuanian Weekly
Published in So. Boston, Mass.
Since February 9, 1966

Address:

KELEIVIS
636 East Broadway
South Boston, Mass. 02127

NR. 48

"Keleivio" telefonas AN 8-3071

Second-class postage paid at Boston, Massachusetts

Atakiro numerio kaina 12 centų

65 - TIEJI METAI

Sumažintos Amerikos Balso programos Pabaltijo kraštams

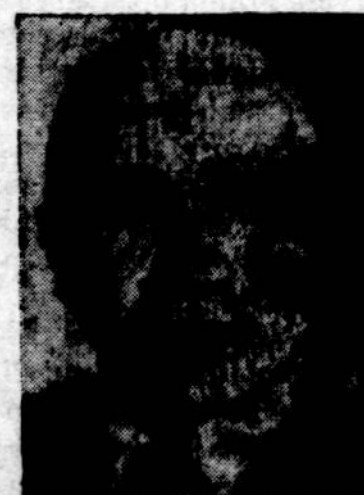
Jau kelis kartus mažino tas programas. Dabar dar kartą sumažino. Reikia visiems tuo susirūpinti.

Buvo metas, kada Amerikos Balsas iš Washingtono kasdien lietuviškai skambėjo po pusvalandį ir dar buvo pakartojamas iš magnetofono juostų ir iš Muencheno radijo stoties trumpomis ir vidutinėmis bangomis. Vėliau Muenchene nutraukus transliacijas, Washingtonas kurį laiką davė dvi programas vakarais po pusvalandį ir rytais po 15 minučių. Po kurio laiko rytinės programos buvo panaikintos, ir pasiliko Lietuvoje girdimos tik 6:30 ir 8 val. programos, skirtos lietuviams klausytojams. Ir, štai, šiomis dienomis ta programa dar sumažinta. Paliko Lietuvoje girdimoji tik 6:30 val., o antrosios vietoje bus pakartota pirmoji. Vadinasi, laikas paliktas tas pats. — viena valanda, — bet programos turinys sutrumpintas pusiau, nes antrąjį pusvalandį bus perduodama visa tai, kas ir pirmam pusvalandį buvo jau transliuota. Tuo būdu Lietuvoje ir kitose Pabaltijo valstybėse klausantieji Amerikos Balso girdės tik pusę tų žinių, kurias iki šiol girdėjo.

Taigi, Pabaltijo žmonės bus mažiau informuojami,

Japonijos premjeras Eisaku Satō, kuris šiomis dienomis buvo atvykęs į Washingtoną tartis Okinawos salos grąžinimo ir kitais reikalais.

Atominio ginklų apribojimo konferencijos Helsinkyje Sovietų Sąjungos delegacijos pirmininkas Vladimiras Semenovas.

kas dedasi laisvajame pasaulyje bei ką veikia ir mąsto užsienio lietuviai. O tai ir yra, ko Maskva pageidauja.

Amerikos Lietuvių Taryba dėjo pastangų, kad Amerikos Balso lietuviškas žodis nebūtų trumpinamas. Reikėtų ir visiems lietuviams bombarduoti laiškais US Information Agency, 1776 Pennsylvania Ave., N.W. Washington, D.C., prašant atstatyti Amerikos Balso senąją padėtį, jeigu jau negalima tos programos dar pailginti.

Zuvo pianistas

A. Mrozinskas

Lapkričio 21 d. rytą prie Aušros Vartų parapijos bažnyčios New York'e sunkvežimis mirtinai suvažinėjo pianistą Aleksą Mrozinską, kuris minėtoji bažnyčioje vargonininkavo.

Velionis gimęs Šiauliuose 1914 m. rugpjūčio 7 d. Iš jaunų dienų rodė didelį pianisto talentą. Jis muzikos mokėsi Šiaulių muzikos mokykloje ir Kauno konservatorijoje, kurią baigė 1940 m. Vėliau tobulinosi Muenchene (Vokietijoje) konservatorijoje. Atvykęs į JAV, New York'e įsteigė pianino studiją, akomponavo koncertuose, suorganizavo ir vadovavo geram kvartetui. Yra parašęs dainų oktetam, kvartetams ir chorams.

Dar neseniai mirė jo žmona, ir velionis dabar paliko liudinčius du sūnus.

Sunkiai serga dail.

A. Galdikas

Jau ilgokai serga įžymusis senosios kartos mūsų dailininkas Adomas Galdikas. Dabar jis guli New York'io firmos ligoninėje.

Dail. A. Galdikas yra gimęs 1893 metais.

Kanados Lietuvių Dienos Londone, Ont.

Kanados Lietuvių Dienos kitais metais bus Londone, Ontario, Padėkos dienos savaitgalį. Joms rengti komitetui vadovaus A. Eimantas, 36 m. amžiaus, baigęs Londono universitetą. Londono, Ont., lietuvių kolonija tesudaro 75 šeimos, bet ji neatsisakė imtis tokio didelio darbo — suruošti Kanados lietuvių šventę.

Tai viena iš salų, kuriose vyksta JAV ir Sovietų Sąjungos atominio ginklų lenktynių apribojimo konferencija. Tai patalpa suomių valstybiniuose rūmuose. Darbo posėdžiai vyksta pakaitom Sovietų Sąjungos ir Jungtinių Amerikos Valstybių am basadose.

Apollo 12 laimingai nusileido okeane

Apollo 12 astronautai, antrą kartą aplankę mėnulį, atlikę tenai įvairius mokslinius uždavinius, prisirinkę mėnulių uolienų ir dulkių, po 10 dienų 4 valandų ir 13 minučių laimingai nutūpė Pacifico vandenyne ir buvo paimti su visu tuo mėnulinio "lobio" — į lėktuvnešį.

Tai antras nuostabus JAV žmonių ir technikos laimėjimas. Tą kelionę stebėjo visas pasaulis, reikšdamas tiem herojam ir jų žygiams didelę pagarbą.

Į šį žygį juos buvo išlydėjęs patsai prez. Nixonas, o be to, dar ir pora žaibų, kurie nušvietė padangę astronautams kylant.

Sovietai tuo tarpu dar nė vieną kartą mėnulį nebuvo išlipę, nors tuos erdvių tyrimus buvo pradėję anksčiau už amerikiečius.

Nuteisė latvių socialistų vadą

Praeitame numery rašėm, kad Latvijoje teisiama buvęs nepriklausomos Latvijos socialdemokratų vadas Frīdrihs Menders, 84 m. amžiaus. Dabar žinoma, kad jis prie uždary durų nuteistas 5 metus sunkių darbų stovyklos. Tokio amžiaus žmogui tai yra tas pat, kaip mirties bausmė.

Lapkričio 18 d. Pabaltijo jaunimas prie Jungtinių Tautų ir Sovietų Sąjungos misijos surengė demonstraciją. Demonstrantai protestavo prieš Pabaltijo okupaciją. Menderso nuteisimą ir reikalavo, kad Jungtinės Tautos įsikištų į šį reikalą.

Susitarė grąžinti Okinawą japonams

Prez. Nixonas ir Japonijos ministras pirmininkas Sato susitarė dėl Okinawos salos grąžinimo Japonijai. Ji bus grąžinta 1972 metais. Dabar joje yra didžiulė JAV karinė stovykla. JAV iš salos išveš atominis ginklas, bet stovykla pasiliks, o rimtam pavojui esant, galės iš jos ir tuos ginklus vėl panaudoti, dėl to iš anksto su Japonija susitarus.

Japonija sutiko sustiprinti savo gynybines pajėgas ir daugiau prisidėti prie Azijos ekonominės gerovės kėlimo. Ji taip pat pažadėjo sušvelninti suvaržymus įvairioms JAV prekėms.

Kalbos dėl JAV-bių karių žiaurumų

Pastaruoju laiku yra daug kalbama ir rašoma apie amerikiečių karių dalinio sunaikintą visą komunistų rankose buvusį kaimą kur esą nužudyta keli šimtai civilių žmonių. Tai įvykė pernai pavasarį. Dėl to ypač garsiai šaukia komunistai, tik keista, kad jie iki šiol tylėjo, nors turėjo apie tai žinoti, jei toks įvykis buvo.

Tą įvykį dabar tyrinėja ir karinė vadovybė, o juo domisi ir kongresmanai. Gi P. Vietnamo vyriausybė pasiskelbė, kad tos kalbos be pagrindo ir kad tie civiliniai žmonės žuvę aplamai dėl tenai vykusio karo veiksmų, bet nebuvo specialiai nužudyti. Tiesa gal paaiškės po tyrinėjimų.

Italijoje buvo generalinis streikas, kuriame dalyvavo per 10 milijonų žmonių. To streiko dalyviai reikalavo statyti daugiau pigių butų, nes neturintys žmonių neturi kur gyventi. Streikas buvo lydimas riaušių ir aukų.

Atsistatydino Henry Lodge

JAV taikos delegacijos vadovas Paryžiuje Henry Cabot Lodge, nusivylęs derybų eiga, atsisakė iš savo pareigų. Jį pasekė ir jo pavaduotojas Walsh. Kol bus paskirtas kitas vadovas, delegacijai vadovaus Philip Habid.

Iš šalies žiūrinčiam jau seniai buvo aišku, kad tos derybos bus be vaisių, kol Vietnamo komunistai tikės, kad visokios demonstracijos JAV-se privers Washingtoną nusileisti komunistams.

Mokslininkai išskyrė grynus genus

Harvardo u-to mokslininkai dr. J. R. Beckwith, dr. J. Shapiro ir J. Eron išskyrė iš organizmo grynus genus, kurie reguliuoja žmogaus fizines ir psichines ypatybes. Jo charakterį, gabumus ir net paveldimas ligas. Iki šiol grynų genų iš organizmo nebūvo pavykę gauti. Sakoma, kad šis atradimas turės didžiulės reikšmės ateities žmonijai.

Lapkričio 18 d. Hyannis Port, Mass., mirė milijonierius Joseph Kennedy, senatorių ir prezidento tėvas.

Vagys dirba net Vatikane

Vagys įsibrovė į šv. Petro bazilikos (Vatikane) dovanų krautuvę ir išsinešė apie \$9,000 vertės įvairių dalykų. Vokiečių spaudoj buvo žinia, kad brangių paveikslų pavogta ir iš popiežiaus gyvenamų kambarių, bet Vatikanas tai užginčijo. Italų laikraščiai vis dėlto ir toliau tvirtina, kad šis tas buvo pavogta.

Ar JAV ir Sovietų S-ga susitars pažaboti giltinę?

Abiem priešininkam grėsiantis pavojus verčia abu tartis. Derybų nuotaika gera, bet rezultatų dar nėra.

Žmonija visada troško taikos ir, lyg pasityčiojimui iš to idealo, visada kariavo. Apie "amžinąją taiką" garsiai buvo kalbama prieš Pirmąjį pasaulinį karą, dar garsiau apie nusiginklavimą kalbėta Tautų Sąjungoje prieš Antrąjį pasaulinį karą, o visa tai baigėsi milžinišku kraujo praliejimu. Taigi, kai apie taiką ir nusiginklavimą kalbama vėl šiandien, kyla beveik pagrįsta baimė, kad visos tos pastangos taip pat gali baigtis lavonų kalnų viršūnėje, kaip būdavo ligi šiol.

Bet vis dėlto su atsargia viltimi žmonija šiandien vėl žvelgia į JAV ir Sovietų Sąjungos atominio ginklavimosi apribojimo derybas, kurios dabar vyksta Helsinkyje, Suomijos sostinėje.

Sakoma, o gal šį kartą ir pavyks abiem atominio ginklo milžinam pažaboti giltinę, kuri lygiai jiems ir visam likusiam pasauliui grėsia visišku kultūros, civilizacijos ir gyvybės sunaikinimu.

JAV į tas derybas leidosi atsargiai, iš anksto nesiūlydamos jokių nuolaidų, nes sovietai taip pat nieko nepažadėjo. Pradžioje sutarta tik pasikeisti idėjomis, pakalbėti apie tokių derybų procedūrą ir pažiūrėti, kas iš to išeis.

Tuo tarpu abiejų derybinių stipriybė nors ir nevienoda, bet jie lygiai viens kitam pavojingi. Sovietai bene penkeriais metais anksčiau pradėjo gamintis priešraketines raketas, kurias amerikiečiai tik dabar užplavė. Bet sovietai jų turi dar nepakankamai, kad galėtų jaustis saugūs nuo amerikiečių daugiagalvių atominų raketų, kurios jau išbandytos ir kiekviena atominė galva gali būti nuvairuojama tiksliai į betkurį sovietų miestą. Be to, kitų atominų ginklų arsenalai abiejų priešininkų yra tiek pripildyti, kad tų ginklų užtektų ir jau žuvusiems dar tris kartus papildomai užmušti. Gi tolimesnės lenktynės prigamins tų ginklų dar daugiau, kai nuos abiem bilionus dolerių ir griaus ekonominį gyvenimą. Taigi visi tie apskaičiavimai ir suvedė JAV ir sovietų atstovus prie vieno derybų stalo.

Reikia dar pažymėti, kad sovietus paskatino derėtis dar ir įtemti santykiai su Kinija bei laisvės sąjūdžiai Rytų Europoje ir pačioje Sovietų Sąjungoje, nes tokioji padėtis norima užsitikrinti vakarinių sienų saugumas. Derybų nuotaika, kaip amerikiečių spaudoj rašoma,

Buvęs Didž. Britanijos premjeras Anthony Eden, dabar lordas Avon, buvo atvykęs į Lahay kliniką Bostone savo sveikatos patikrinti.

Viršuje praeitą savaitę miręs Joseph Kennedy 1967 metais, kada jį ištiko paralyžius. Apačioje — jis su savo sūnumi Johnu, tada išrinktu JAV prezidentu, stebi 1961 m. sausio 20 d. inauguracijos parodą.

Mykolas Slezevičius, gimęs 1882 m. vasario 22 d. Vilkaviskio valsčiuje, miręs 1939 m. lapkričio 11 d. Kaune

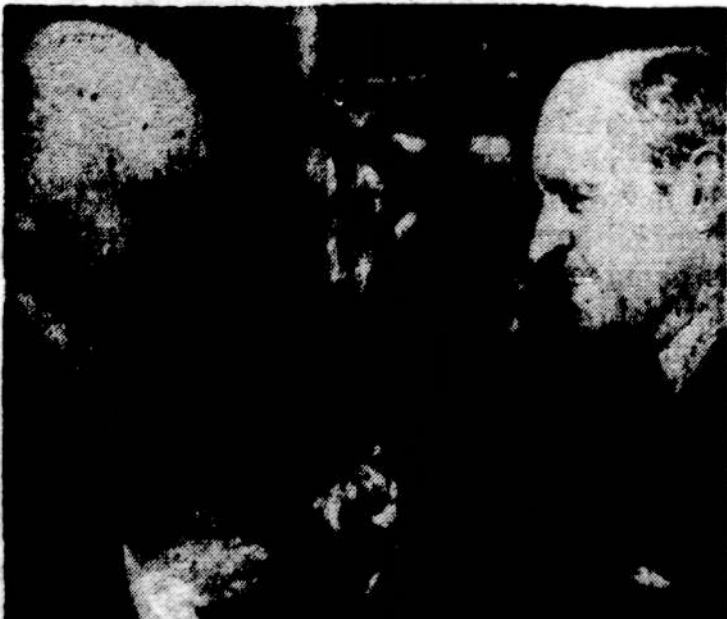
Laikas viską keičia

Lapkričio 11 d. sukako 30 metų, kai Kaune mirė įžymus Lietuvos valstybės veikėjas, valstiečių liaudininkų vadas adv. Mykolas Slezevičius. Lapkričio 16 d. Chicagoje buvo iškilmingai paminėta ta sukaktis. Ta proga šiltai vėlionį prisiminė net vienuolių leidžiami Draugas ir Darbininkas.

Keleivio skaitytojams M. Slezevičiaus vardas yra gerai žinomas. Jie žino, kad tuo metu, kada Lietuvai grėsė mirtinas pavojus ir dėl to kaip kurie didieji "patriotai" išsigandę pabėgo užsienį, Slezevičius pašaukė lietuvius stoti "drąsiai ir kovą, visi kaip vienas, už tėvynę". Tuoju pradėjo plaukti šimtai savanorių, kurie ir apgynė Lietuvą nuo iš visų šalių puolantių priešų.

JAV-Sovietų Sąjungos konferencijos dalyviai, kurie paimė į Pacificą nusileidusius Apollo 12 astronautus. Lietuvnėse yra 894 pėdų ilgio ir 15 aukštų aukštis.

Lapkričio 17 d. Suomijos sostinėje Helsinkyje prasidėjo JAV-Sovietų Sąjungos konferencija atominę ginklų taktinių apribojimų reikala. Ta proga surašytame pokyty matome Sovietų Sąjungos delegacijos pirmininką Vladimirą Semenovą (kairėje) ir JAV delegacijos pirmininką Geraldą Smithą (dešinėje) keliančius šampano taures.

Bet mes čia norime ne apie M. Slezevičiaus nuopelnus kalbėti, o prisiminti porą faktų, kaip dešinysis frontas į jį seniau žiūrėjo.

Prieš pirmąjį pasaulinį karą M. Slezevičius gyveno Vilniuje, versdamasis advokatu ir uoliai veikdamas įvairiose Vilniaus lietuvių draugijose. Tada negausios lietuvių demokratinės šviesuomenės eilėse jis buvo vienas iš judriausių ir žymiausių asmenų. Anuomet vadiramiems klerikalams jis buvo baisus žmogus. Apie jį nebūtų dalykų prikaldėdavo. Tai girdėdavo ir jauni moksleiviai ateitininkai, kurie M. Slezevičiaus gyvo net nebūto matę. Jų vaizduotėje M. Slezevičius visai nepanašus į žmogų. Tai liudija kad ir šitoks faktas. Kartą viena ateitininkė, atsitiktinai pamačiusi M. Slezevičių, savo draugei sušuko: "Žiūrėk, žiūrėk, jis panašus į žmogų!" Matyt, ta lietuvaitė apie Slezevičių buvo tiek blogo prisiklausiusi, kad jis jai turėjo atrodyti su velnio ragais ir uodega...

Antrojo pasaulinio karo metu M. Slezevičius buvo pasitraukęs į Rusiją ir dirbo generalinio igaliotinio pareigose Nukentėjusiems dėl karo šelpiti komitete, kuriam vadovavo Dūmos atstovas M. Yčas. Rusijos sostinėje Peterburge veikė toks pat komitetas, kuris rūpinosi tik to miesto pabėgėlių šelpimu. Jam vadovavo kun. Juozas Laukaitis (1873-1952). Vokiečiams užėmus visą Lietuvą ir Rygą, ypač daug pabėgėlių atvyko į Peterburgą. Komiteto darbas išsiplėtė. Kadangi komiteto nariai tegalėjo komitete dirbti tik nuo savo tiesioginių pareigų atliekamu laiku, todėl buvo reikalingas geras reikalų vedėjas. Juo buvo paskiriamas M. Slezevičius.

Gavus kvietimą, M. Slezevičiui parūpo gauti tikslių informacijų apie darbo sąlygas iš savo artimesnių draugų. Tuo reikalu jis susirašė su savo idėjos draugu, tada studentu, Antanu Sugintu (vėliau Kauno advokatas, seimo narys, dabar gyvena Chicagoje), kuris buvo komiteto rąstinės vedėjas.

Vieną 1915 metų rudens rytą kun. J. Laukaitis pasikvietė A. Sugintą į savo kabinetą ir, jam rodydamas atplėštą laišką, pradėjo bartis, kad jis, Sugintas, komitete dirbąs ardomąjį darbą ir todėl tuoj atleidišiamas. Gavęs tą laišką, A. Sugintas patyrė, kad tai buvo M. Slezevičiaus laiškas.

A. Sugintas buvo atleistas. M. Slezevičiui nebuvo noro eiti dirbti kun. Laukaitio vadovaujamam komitete. Dėl to įvykio Peterburgo lietuvių kolonijoje, ypač moksleivių tarpe, kilo didelis triukšmas. Buvusiam Lietuvos užkampio klebonui anuomet svetimų laiškų skaitymas gal buvo paprastas dalykas, bet kitaip į tai žiūrėjo to meto jaunuomenė. Ji tuo nepaprastai pasipiktino, o jau ypač įniršo, kai kun. J. Laukaitis atsisakė garbės teismo, į kurį jį A. Sugintas per savo igaliotinį inž. V. Bielskį iškviė.

Skaityti svetimus laiškus, atsisakyti garbės teismo tegalys tik negarbingas žmogus, — manė ano meto jaunuomenė. O kadangi negarbingas žmogus vadovauja komitetui, tai negalima su juo turėti jokių santykių, negalima imti net jo dalijamų pašalpų.

Šiandien visa tai kaikam gali atrodyti persūdyta, bet tada tai buvo atviras jautrių jaunuolių širdžių balsas. Anuomet Peterburgo Lietuvių Studentų Draugija kun. J. Laukaitį be ceremonijų pasmerkė, ir nemaža studentų atsisakė jo pašalpų ir naudojosi Žiburėlio stipendijomis, kurias vėliau reikėjo grąžinti.

Šiandien, greičiausia, tokių aštrių reakcijų nei iš vienos, nei iš kitos pusės nebūtų. Keičiasi laikai, keičiasi ir žmonės ir jų tarpusavio santykiai.

Kas kitur rašoma

STALINO IR JO SEBŪ ADVOKATAS

Neseniai priminėme, kad J.G. raidėmis prisidengęs "psichologas" (nors galėjo jis ir visą pavarde pasirašyti, nes jį tik 5 raidžių) Vieniūbėje teisingai visus Stalino ir aplamai komunistų žiaurumus Lietuvoje. Paskutiniame Vieniūbės numery spalio 24 d. jis tą velnio advokato darbą tęsia toliau.

Girdi, Stalinas komunistų pasmerkėtas ir pamirštas, tai kam čia dar mums jį prisiminti?

Pagal tokį J.G. samprotavimą, tada mums nereikėtų prisiminti nei Muravjovo Koriko, nei Pirčiupio tragedijos, nei kitų mūsų tautos nelaimių.

Anot J.G., Stalinas buvo JAV draugas:

"Prez. Truman Stalina viešai pavadino "Good Old

Joe". tai kaip jį dabar paversi "Bad Young Joe"? Stalinas buvo JAV sąjungininkas kovoje prieš Hitlerį, tad rėk nerėkęs, o Stalino nepadaryti JAV priešų."

J.G. teigimu, Kremliaus komunistai nesiekia tautų naikinimo. Kas čia esą tokio, kad Pavolgio ir Krymo totoriai (kitų tautų jis nemini, nors jas žino) būvo iškelti į Aziją. O ir Lietuvoje ne tiek Kremliaus žmonės, kiek patys lietuviai lietuvių išnaikino. Niekai esą ir tie buvę Lietuvos žmonių trėmimai:

"Is Sibiro tremties daug lietuvių grįžo ir Lietuvoje naudojasi visomis tarybinių piliečių teisėmis..."

Bet J.G. nesiteikia mums parašyti, kelinta dalis tų lietuvių grįžo ir kiek jų tame ištrėmimo paklojo savo gyvybes, be to, kiek tų grįžusių naujojai tomis tarybinių piliečių teisėmis? Juk visi žinome, kad iš dešimčių

tūkstančių grįžo tik mažytė dalia, dauguma jų taip vergijoje paliegiusių, kad grįžo tik numirti.

Tiems, kurie nori susipažinti su tautų naikinimu (jis rašo svetimženkliuose "genocidu"), J.G. pataria pasiskaityti Vilniuje komunistų išleistą dokumentų rinkinį "Masinės žudynės Lietuvoje". Ten esą surašyta gryną teisybę.

Komunistų "dokumentus" ir jų sudarymo būdą mes gerai žinome, taigi atitinkamai sveriamo ir jų istorinę vertę. J.G. gali rasti NKVD archyvuose begales "prisipažinimų", liudininkų parodymų ir sovietinių teismų sprendimų, pagal kuriuos jie pakiso po velėną net žymiausių pačių komunistų vadus, kuriuos dabar partija kelia iš numirusių ir reabilituoja. Kas žino, gal tokiais "dokumentais" savo laiku ir patį J.G. būtų duobėje užkloję už perdažną kailio mainymą... Žinoma, jo laimė ir dabar komunistam nauda, kad jis šioje pusėje Atlanto išlipa kėlnes pasirašęs.

Objektyvi ateities istorija nušvies visų kaltes ir nuopelnus, o mes dar palaikysime, ką daugiau J.G. pasakos savo numylėto Stalino šlovei grąžinti.

KALBA, KĄ PATS NETIKI

Buvęs Maskvos susovietintos Lietuvos "prezidentas, dabar Sovietų Sąjungos Tautybių Tarybos pirmininkas Justas Paleckis atsiuntė Vilnius redaktoriui V. Andriuliui trumpą laišką iš Indijos sostinės, prie jo pridėjęs ir Tarparlamentinės Sąjungos 57-je konferencijoje anglų kalba savo pasakytos kalbos tekstą.

J. Paleckis toje konferencijoje vadovavo Sovietų Sąjungos delegacijai.

Vilnis tą kalbą išspausdino lapkričio 14 d. laidoje.

J. Paleckis, aišku, turėjo kalbėti tai, ką jo Maskvos bosai buvo įsakę ir aproba. Na, jis čia ir pričiulbėjo, ko tikriausiai pats netikėjo ir netiki. Svarbiausia, — apie Sovietų Sąjungos nepaprastą taikingumą... O iš tiesų, ta jo "taikingoji" Sovietų Sąjunga ir yra bene pagrįdinių karų ir neramumų kurstytoja ir kraujo praliejėja pasauly. Juk tik prisiminkime kelis kartus sukeltą įtampą dėl Berlyno, Vengrijos sukilimo malsinimą, čekoslovakijos okupaciją, Vietnamo komunistų agresijos rėmimą, prie to dar Kubon vežtas atominės raketas, kone sukilusias pasaulinį karą, — ir turėsime jau pakankamai aiškų tos jo "taikingosios tėvynės" tikrą užmačių nuovaką. Bet Paleckis per tiek tarnavimo metų išmoko ir meluoti, ir nerausti, ir dar tuo melavimo menu kitiems girtis.

PRANAŠAUJA SOVIETŲ VALDŽIOS GALĄ

Pasak Naujienų (lapkričio 17 d.) — "Paryžiaus savaitraštis L'Express paskelbė iš sovietų gautą rusų istoriko Andriejaus Aleksiejevičiaus Amaliriko straipsnį, kuriame autorius tvirtina, kad dabartinė kolonialinė sovietų imperija žlugs per artimiausius 15 metų, po karo su raudonąja Kinija.

"Amaliriko nuomone, dabartinė sovietų valdžia sens-

ta, bet yra per daug diktatoriška, kad galėtų piliečiams kelti laisvę, ir yra persilpnė, kad begalėtų viską užginti. Dėl to ta valdžia vis labiau trūnija ir žengia į sunykimą.

"Šis prancūzų laikraštis nuo savęs paaikšina, kad Amalrikas, būdamas 31 metų, buvo išmestas iš Kijevo universiteto ir ištremtas į Siberiją, o dabar netoli Maskvos rąvėja pomidorus, diena iš dienos laukdamas, kad vėl ateis jo suimti.

"Almariko nuomone, karas tarp Sovietų ir Kinijos yra neišvengiamas ir įvyks tarp 1975 ir 1980 metų".

BLOGI REIKALAI DETROITE

Uolus Detroito Naujienų bendradarbis Alfonsas Nakas lapkričio 13 d. laidoje aprašo gražų pianistės Aldonos Kepalaitės koncertą Detroito. Išgyres pianistės skambinimą, A. Nakas rašo:

"Viskas būtų buvę gerai, jei būtų atėję bent dvigubai daugiau publikos... Beveik visa publika man buvo pažįstama pagal pavardes ir vardus, o kurių anksčiau nepažinau, tai pasistengiau čia susipažinti. Visi, iki vieno, yra surašyti į mano bloknotą. Kiek jų? Ogi 58 suaugę ir 7 vaikučiai. Vienas visuomenininkas patarė atėity spaudoje paskelbti visų dalyvių pavardes, ir tas patarimas man labai patiko. Greitai gal jau iki to ir prieisime."

A. Nakas baigia klausimu:

"O vistik labai knietį paklausti, kiek Detroito yra į kultūringus pretenduojančių lietuvių?"

Atsakymo jis neduoda, bet mes už jį galime neabejodami atsakyti, kad — beveik visi ten gyvenantieji!

Tokios žinios iš mūsų gyvenimo nelinksmina. Jos verčia susimąstyti ir ieškoti atsakymo į klausimą: Negi juo mūsų kisenės pilnesnės, tuo mūsų širdys tuštesnės?

SPAUDA BEVARTANT

Antrašte "Duobėtas Lenkijos kelias nepriklausomybėn" Londono Times literatūros priedas apžvelgia tris naujus lenkų istorijos veikalus, kurių vienas anglų, o du vokiečių kalba. Anglų kalba yra vertimas penkių žymių lenkų istorikų History of Poland (783 psl., \$25), kurią angliškai skaitančiai visuomenei parūpino dabartinė Lenkijos valdžia ir išspausdino Varšuvoje. Kitus du veikalus parašė ir išleido vokiečiai saviems informaciniams tikslams.

Geriausias, sakoma, esąs kruopštus prof. Gottholdo Rhodes veikalas Geschichte Polens (543 psl., \$7.50). Kitas yra prof. Schrammo Polen in der Geschichte Europas. Jis trumpas — tik 21 puslapis.

Veikalai — tartum būtų skirti lenkų valstybės tikslams, o ne senovės per Viduramžius įžengę į Jogailos kraujo valdovų "aukso" amrikų, po to sunyko iktos bajorijos nąguose, ir piktų stipresnių kaimynų buvo pasidalinta (sykiu įveliant į unią susiriusius lietuvius). Tauta išliko ir 1918 metais, kaip vienas istorikas pareiškė, "apsivienijo ir lenkiška siela vėl rado kūną". Tiesa,

ta siela ir kūnas jau buvo netie, kurie buvo 1795 metais, kada senoji Lietuvos-Lenkijos Ržėcpaspolita žlugo.

Lenkų valdžios išleistas veikalas, sąsko, siekias kaip tik pavaizduoti valstybės atsiradimą, unią su Lietuva, tos uniinės valstybės suklupimą, bet tautos išlikimą, nors ji neteko nepriklausomybės ir buvo suskaldyta. Penki lenkų istorikai daugur pakalba apie lietuvius ir Lietuvą, iškeldami ir lenkų nacionalistinės dvasios nenaudingumą lietuviams ir kitoms senosios Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos tautoms — gudams bei ukrainiečiams. Pavyzdžiui, 1863 metų sukilime prieš didrusius dalyvavo ir lietuviai, bet sukilėlių lenkiškoji vadovybė, nors turėjo du sparnu (liberališkesnį "raudoną" ir atžagareivišką "balną"), bet abu sparnai vienu balsu nenorėjo lietuviams ir gudams duoti teisės patfens apspręsti savo politinę ateitį. Lenkai pasielgė tikrai "slaviškai", nes juk ir didrusiuose niekad neatsirado srovių, linkusių pripažinti Lietuvai autonomiją, o ka jau bekalbėti apie nepriklausomybę!

Todėl ir "lietuviui" Pilsudskiui nepavyko atkurti senosios lenkų-lietuvių-gudų-ukrainiečių Ržėcpaspolitos valstybės, res jo svajonės turėjo nusileisti nacionalisto Dmowskio ir kitų srovių poveikiui. Po Pirmojo pasaulinio karo susikūrusi naujo kūno lenkų valstybė buvo ne lietuvius ir kitas tautos jungiantis, bet jas slėgiantis lenkų nacionalistinės sielos kūrinys.

Prof. Rhode taip pat gana šaltai vertina Jogailos kraujo valdovų amžius lenkų istorijoje. Jis kruopščiai nušviečia kaizerinės Vokietijos (ypač Bismarko) siekimus iš Poznanės ir Silezijos lenkų padaryti vokiečius ne katalikus. Tuo paties kaizerinė Vokietija siekė ir Mažonoje Lietuvoje, nutautindama lietuvius. Tik gaila, kad čia daugiau laimėjo, negu veikdama prieš lenkus, kurie geriau atsilaukė. Profesorius Schrammas savo trumpoje apžvalgoje apie lenkus Europoje pabrėžia jų atkaklumą ir tautinį atsparumą ir ragina vokiečius imtis šio pavyzdžio, kaip reikia laikytis tautos skaldymo metu.

Kadangi Lietuvos unią su Lenkija nemalonė didrusiu istorikams dėl fakto, kad Lietuvos-Lenkijos valstybė, Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos sumanumu, pateko daug gudu ir ukrainiečių sričių, tai lenkų istorikai yra priversti Jogailos valdovų "aukso" amžių mažiau auk-sinti. Jie pramato tik grynai lenkų gyvenamos valstybės ateitį, siekiančios suvirstinti Stalino malone rautas suvokietintas ar stačiai vokiškas eritis. Kitais žodžiais, patariamą pamiršti rytus, kuriuos pasirūpinia didrusia, o vis dėlto dimesi kreipti į vakarus. Tačiau penki žymūs lenkų istorikai nutyli, kad itaip kreipiama naujoji Lenkija visada visada bus Maskvos nąguose, nes vėlados ji turės ieškoti didrusių paramos prieš galimą vokiečių kerštą ar norą atsiimti tai, ką ilgus šimtmečius valdė.

Žiūrovas

KAS NIEKO NEVENKIA,
SO NIKAS NEVENKIA.

Amerikos Lietuvių Gyvenimas

KAS NEKAITO BAKS,
TAS QUONOS NEFRAS.

Buvo žmogus...

Keli žodžiai J. Pilkos mirties dešimtmetį minint

Rodos, tik vakar... Atvažiuoja švariai nublizgintu forduku. Stipriai paspaudžia ranką. Sėdasi ant sofos ir pradeda kalbą. Apie organizacijų posėdžius, suvažiavimus, narių ir fondų telkimą. Jeigu kitas — nesutikim, nedirbtum, nerašytum ir neitum. Bet ar gali Justinui atsakyti? Žmogui, kuris brolio lietuviui labai skiria laiką ir lėšas.

Rodos, tik vakar... Palata Michigano universiteto ligoninėje, Ann Arbor. Baltas, aštrių bruožų, išsekęs veidas. Sulygę rankos, į kurių venas iš butelių leidžiami skysčiai. Akys iš skausmo paklaikę, ir sunku besuprastiti, ką šnabžda sukepusios lūpos. Tik per dvi savaites ligoninėje, po baisios operacijos, žmogus liko nebeatpažįstamas.

Rodos, tik vakar... Daugybė gėlių. Graudi vargonų muzika. Moterų (ir vyrų) ašaros. Organizacijų atstovų kalbos. Idėjos brolių — socialdemokratų nešamas karstas. Procesija akinančiam pirmojo sniego baltume. Ir palikome jo kūną Woodmere kapinėse.

Buvo žmogus — Justinas Pilka — Pilkauskas, — gimęs 1897 metų vasario 6 ir miręs 1969 metų lapkričio 24. Jis gimė Lelivnuose, A. nykščiu valstijoje, Utenos apskrityje, skurdus mažame mieste septynių šeimoje. Kai tėvas, į penktųjų metų revoliuciją įsivėjęs, reakcijos metais turėjo išbėgti Anglijon, tai vos dešimtį peržėgęs Justinas jau tapo mažesnių brolių-seselių maitintoju.

Lygiai 15½ metų 1912 rugpjūčio 6 jis atsirado Amerikoje. Ne vien bemokslis, o ir beraštis, dirbo, kas tik papuolė Sioux City, Iowa, Rockforde, Ill., ir Kansas City, Mo. Nuo 1922 apsigyveno Detroite ir iki mirties dirbo Fordo automobilių.

Niekada neturėjęs progos rašyti pramoko Keleivį bei mokyklą eiti, skaityti bei vartydamas. Per Keleivį jis nukeliavo ir demokratinio socializmo keliu, niekada nenukrypdamas nei į dešinę, nei į kairę daugelį metų viliojantis kaire. Jaunystėje — valdininkas ir chorų dalyvis. Nuo subrendimo metų iki mirties — Socialdemokratų sąjungos 116 kuopos narys, valdybos na-

rys, keletą kadencijų — pirmininkas. Vienas iš Detroito Lietuvių Organizacijų Centro steigėjų, o įsteigus, tik su vienerių metų pertrauka, iki mirties Dloco izdininkas. Toks izdininkas, kurio rankose nedingo nė vienas centas ir kuriam visų srovių atstovai tik padėkas ir komplimentus tegalėjo sakyti. SLA 352 kuopos narys ir valdybos narys. Ilgametis Detroito lietuvių pilietinio klubo narys. Ilgametis Hamtramcko lietuvių pilietinio klubo narys, izdo globėjas, vicepirmininkas ir (kokia ironija!) nuo 1959 metų pradžios — pirmininkas. Ziburėlio d-jos narys nuo pat įsikūrimo, o paskutinius keiserius metus — vicepirmininkas. Vienas iš beveik ant rankų pirštų suskaitomų senosios kartos veikėjų, iš pat karto suvokęs LB reikšmę, vienas iš Michigano Lietuvių Bendruomenės apygardos steigėjų, pirmosios (1953 m.) Michigano apygardos valdybos narys. Tai tik dalis Justino šakotos visuomeninės veiklos, čia suminint tik pačias stambesnes.

Jeigu jis dar būtų mūsų tarpe, tai būtų tik 72 metų. Kiek tokio amžiaus vyrų sutinku sveikų ir žvalių, dalyvaujančių susirinkimuose, pramogose! Jeigu jis būtų gyvenęs, Detroito lietuviuose būtų buvę kur kas šviesiau, nes buvo ne tik didelis darbininkas, bet ir didelis priėmimo, nesupratimų lygintojas. Atmenu, Dloco posėdžiuose, kai inteligentų sukelti ginčai atmosfera įkaitindavo iki raudonumo. Justinas Pilka ir dar vienas kitas iš senosios kartos didelė lietuviška širdimi veikėju atsistojo prabildavo, ir mokyti politikai susigėdavo, sušvelnėdavo, imdavo kitaip, gražiau aiškintis. Jeigu...

Bet jo nebėra. Jo nebėra dešimtį metų. Jo nepamiršo mes. Justino Pilkos, Vyro didžiąja raide. Jį visada prisimena ne tik vieniša palikusi jo našlė. Jį prisimena vyrai posėdžiuose, susirinkimuose. Nes tokių dvasios milžinų, tokių darbininkų lietuvių bendruomenės, kaip Justinas Pilka, Detroito lietuvių mažai turėjo.

Lapkričio dvidešimt ketvirtą daugeliui detroitičių

DETROITO NAUJIENOS

Šitaip minės A. Stulginskį Buvusio Lietuvos respublikos prezidento, šį rudenį Kaune mirusio, Aleksandro Stulginskio garbei akademija, kaip esu rašęs anksčiau, įvyksta Detroito Lietuvių ramuose sekmadienį, gruodžio 7. Dabar jau yra paaiškėję ir programos detalės.

Minėjimas-akademija prasidės 12 val. Paskaita skaitys svetys iš Clevelando, teisininkas ir laikraštininkas Petras Stravinskis. Tema: "A. Stulginskio gyvenimas, asmenybė, principai ir politinė etika". Po paskaitos bus meninė programėlė, atliekama vietinio jaunimo. Minėjimas bus užbaigtas visų dalyvių bendrais pietumis, kuriuos bus tik po trumputės pertraukos po akademinės-mėnės dalies.

Minėjimas yra rengiamas Dloco. Įėjimas į akademiją dalį visiems laisvas. Norintieji gi dalyvauti pietuose, prašomi, kas gali, iš anksto vietas užsisakyti pas Dloco valdybos narius: pirmininką Kazį Veikutį, Petrą Pagojų ir Antaną Sukauską.

Pagerbėme Z. Arlauskaitę ir Dramos mėgėjų sambūrį

Spalio 25 d. Tarptautinio Instituto namuose buvo iš karto šaunami du žuikiai: du mėnesius pavėlavus, paminėta Zuzanos Arlauskaitės-Mikšienės 80-ties metų amžiaus sukaktis ir beveik tuo pačiu laiku — Dramos mėgėjų sambūrio 20-ties metų sukaktis.

Kadangi minimas sambūris ir Z. Arlauskaitė yra beveik neatskiriamos vieneto dalys, nes ji 1949 m. vasarą stojo to sambūrio aktoriu dresiruoti, o spalio bene 12 jau išėjo į sceną ir nuo scenos neapsitraukė iki šio rudens, iki surežisavo pusėmtį veikalo ir sukūrė 101 spektaklį. — tai ir minėjime pagerbime abu elementai vis buvo pamainomis linksmiuojami.

Beje, ir šia proga be vaidinimo neapsieita, nors Z.

Arlauskaitė, pirmąjį kartą po dvidešimtmečio, prie režisavimo neprisidėjo. Ji, kai 80-tį suėjo, nutarė išeiti į pensiją. Ar tikrai ištęstas — dar pažiūrėsime. nes iš Valtinino teatro Kaune į pensiją jau buvo išėjusi vos keturiasdešimt kelerių sulaukusi...

Programoje buvo Lūdo Geros monologas "Teatras ir dekoracijos" — atliko Marijus Sajauskas; S. Lauciusas vienvieksmė komedija "Pavojingas mokytojas" — suvaidino Algis Glatkauskas, Danutė Jankienė ir Vincas Zebertavičius. Pianistė Barbora Usaitė paskambino J. S. Bacho ir F. Chopino pokūrinių. Ištrauką iš K. Inčioros pjesės "Vincas Kudirka" suvaidino Karolis Balys ir Vincas Zebertavičius. Programos recenzijos nebebuvo, nes jau esu rašęs kitur, o, be to, ir užvilkinata. Trumpai: programa buvo atlikta puikiai.

Techniškų rengėjų bei žiūrovų tarpe buvo visa eilė buvusių sambūrio aktorių, nors oficialiai (ir tikrai su dideliu entuziazmu!) pobūvy rengė Lietuvių kultūros klubas ir šauliai. Po programos Z. Arlauskaitę trumpomis kalbėmis sveikino bei dovanėlėmis apdovanojo eilė visuomenininkų, prisimindami, kiek daug šis sambūris Detroito kultūriniam gyvenimui per dvidešimtmetį yra davęs ir kiek daug prisidėjęs prie organizacijų fondų lėšų telkimo (nėra paėmęs nė cento už vaidinimus). Tačiau... ne visi aktoriai atėjo, ne visu organizacijų atstovai padėjo ir... skandalingai mažą publikos tebuvo. Mat, psichadeliki laikai, smegenis plaušančios TV spalvos, ant dolerių maišo atsėdus perėjimas daugiau deleriuoku...

Tie, kurie lietuviškos kultūros nebeįsivaizdavo, deka, mbaudė save. Jie, draugai, jau yra mirę. O žmonės, kaip Zuzana Arlauskaitė, gyvena, gyvena ir gyvena.

Alfonas Nakas

Jungtinio Finansų Komiteto apyskaita

1968 metai veikiančių buvo pavadinti Laisvės Kovos metais. Veiksnių sutarimų buvo suorganizuotas Lietuvos Valstybės Atstatymo Penkiasdešimtųjų metų Jungtinis Finansų Komitetas, kurio tikslas — telkti lėšas, kad tais Laisvės Kovos metais mūsų veikiniai finansiniai būtų pajėgiami reikštis kultūrinėje ir politinėje srityse. Jungtinis Finansų Komitetas pradėjo darbą 1967 metais, baigė — tik šiais metais. Visuomenės žiniai šelbia šią apyskaitą:

PAJAMOS

1. JFKas gavo aukų iš organizacijų ir pavienių asmenų J. A. Valstybės... \$30,331.41

2. Iš VLIKo atstovybės Venesueloje... \$95.00

3. Spausdinimui vajaus medžiaga... \$3,230.01

4. Dėlionkui už projekt... \$200.00

5. Pašto išlaidos... \$468.18

6. Pavalkių laimėjimų pravedimo išlaidos... \$326.36

7. Pavalkių įrengimas... \$98.17

8. Laikraščiams už švėd... \$223.95

9. Radijo valandėms už švėd... \$200.00

10. Kelionės išlaidos... \$140.00

11. Bilietai į Clevelandą, Detroitą ir Chicago vajaus organizavimui reikalu... \$213.00

3. Iš Lietuvių Bendruomenės N. Zelandijoje... \$130.79

4. Iš JFK K-to Kanadoje 1084.50

5. Kanados dol. arba JAV \$964.91

6. Iš viso gauta aukų \$31,514.11

ISLAIDOS

Komitetas išmokėjo:

1. Pervėdė VLIKui per Tautos Fondą... \$12,825.00

2. Lietuvių Bendruomenė:

a) LB Pasaul. Kongr. Remti Komitetui... \$4,000.00

b) LB siųstiems mumsininkams į Pietų Ameriką... \$2,500.00

c) JAV LB C.V.-bai... \$3,225.00

3. Iš viso... \$12,825.00

3. Spausdinimui vajaus medžiaga... \$3,230.01

4. Dėlionkui už projekt... \$200.00

5. Pašto išlaidos... \$468.18

6. Pavalkių laimėjimų pravedimo išlaidos... \$326.36

7. Pavalkių įrengimas... \$98.17

8. Laikraščiams už švėd... \$223.95

9. Radijo valandėms už švėd... \$200.00

10. Kelionės išlaidos... \$140.00

11. Bilietai į Clevelandą, Detroitą ir Chicago vajaus organizavimui reikalu... \$213.00

11. Banko išlaidos... \$14.54

12. Reikalų vedėjo atlyginimas... \$1,200.00

13. VISO IŠMOKĖTA... \$31,514.11

Jungtinis Finansų Komitetas, norėdamas įjungti į lėšų telkimo vėjų ir tuos lietuvių, kurie ekonomiskai mažiau pajėgūs, suprojektavo penkių leidinių —

1. "Communist Russia get out from Lithuania", užklįsiant automobilių atramos, 2. ključuotinas ant automobilių langų Lietuvos komitetas žemėlapis su jūra "60th Anniversary of the Lithuanian Independence 1918-1968", 3. su tokiu pat įrašu išspausdinti vokai, 4. taip pat su panašiu įrašu pašto ženklų imitacija ir 5. laimėjimo bilietų knygetes 30 padovanotiems dailininkų paveikslams laimėti. Šie leidiniai buvo išsiuntinti LB apylinke bei susidariusiems specialioms komitetams, kad juos platintų už nustatytą labai mažą kainą. Vienur uoliau, kitur menkliau šie leidiniai buvo platunami. Iš visų leidinių laimėjimo knygetės davė daugiausia pajamų, būtent, — už išplatintą knygetę gauta \$7,380.00.

Žemiau paduodamos vietovės, kurių atsiųstos atsiskaitymo sumos rodo, kaip atskiros vietovės buvo talpinkaujama JFK, būtent:

1. LB Phoenix, Arizona apylinke... \$254.00

2. LB Los Angeles, Calif., apylinke... \$100.00

3. LB Colorado apylinke... \$35.50

Connecticut valstijoje

1. New Britain apylinke... \$53.50

2. LB Bridgeport apylinke... \$50.00

3. LB Darien Stamford apylinke... \$24.00

4. LB Hartford apylinke... \$1,277.56

5. LB New Haven apylinke... \$307.41

6. LB New London apylinke... \$203.50

7. Nekalto Prasiidėjimo visuomenės seselės, Putnam... \$157.00

8. Waterbury "Spauda" kioskas... \$10.00

9. LB Waterbury apylinke... \$23.00

Viso Conn. valstija... \$2,105.97

Florida valstijoje

1. LB Aukštinio Trikampio Tampa apylinke... \$40.00

2. Lakewood lietuvių per kun. A. Senkų... \$57.00

Viso Florida valstija... \$97.00

Illinois valstijoje

1. LB Aurora apylinke... \$120.28

2. LB Bridgeport apylinke... \$275.00

3. LB Brighton Pk. apylinke... \$1,072.00

4. LB Centrinė apylinke Chicagoje... \$16.00

5. LB Cicero apylinke... \$269.00

6. Gage Park, LB apylinke... \$260.25

7. LB Marquette Pk. apylinke... \$932.50

8. LB Melrose Park apylinke... \$38.00

9. LB East St. Louis apylinke... \$120.50

10. LB Roseland apylinke... \$101.10

11. LB Rockford apylinke... \$25.00

12. LB Lemont apylinke... \$9.50

13. Chicago LB ir LVA 50 Metų Sukakties Fin. K-tas... \$133.00

14. Waukegan apylinke... \$200.00

15. Lietuvių Veteranų Sąjungos Ramovė... \$25.00

16. "Draugo" tarnautojai... \$76.00

Viso Illinois valstija... \$3,673.13

Indiana valstijoje

1. Beverly Shores, Ind., Amerikos Lietuvių Klubas... \$99.00

2. LB East Chicago apylinke... \$344.20

Viso Indiana valstija... \$443.20

Maryland valstijoje

1. Baltimorės Lietuvos V. A. 50 metų Finansų K-tas... \$861.00

Manassetas valstijoje

1. LB Bostono apylinke... \$731.99

2. Brocktono lietuvių per kun. V. Valkavičių... \$16.00

3. LB Lawrence apylinke... \$29.00

4. Worcesterio Lietuvių Organizacijų Taryba ir JFK... \$914.86

Viso Mass. valstija... \$1,691.85

Michigan valstijoje

1. Detroito Jubiliejinių Metų Fin. K-tas... \$4,282.39

2. LB Grand Rapids apylinke... \$686.61

Viso Michigan valst. \$4,968.99

New Jersey valstijoje

1. LB Elizabeth apylinke... \$784.63

2. LB Jersey City apylinke... \$5.00

3. LB Kearny-Harrison a. \$70.00

4. LB Linden apylinke... \$71.00

5. New Jersey Lietuvių Taryba Newark... \$1,041.50

6. LB Paterson apylinke... \$1,006.00

7. LB Pietų New Jersey apylinke... \$53.00

8. Lietuvos Atsiminimų Radio-dr. J. Stukas... \$58.00

Viso New Jersey valst. \$3,688.13

New York valstijoje

1. LB New York I apylinke... \$35.00

2. LB Queens apylinke... \$524.00

3. LB Manheth apylinke... \$500.00

4. LB Woodhaven apylinke... \$197.64

5. LB Manhattan-Bronx apylinke... \$115.00

6. LB New Yorko apylinke... \$106.00

7. LB Centro apylinke... \$23.00

8. Lietuvių R-Katolikių Federacija New Yorko ir New Jersey apskr. \$825.00

9. New Yorko Amerikos Lietuvių Taryba... \$850.00

Viso Wisconsin valstija \$121.00

LB Sotile, Wash. apylinke... \$23.00

LB N. Zelandijos apylinke... \$130.79

VLIKo atst. Venesueloje \$95.00

Kanados Jungtinis Finansų Komitetas (JAV doleriais) \$966.91

JF Centro Komitetas surinko iš pavienių asmenų už laimėjimų bilietus ir kitokių medžiagų bei aukų... \$5,210.36

Iš viso aukų surinkta \$31,514.11

PASTABA: Kanados Jungtinis Finansų Komitetas visos surinko Kanadoje 11,071.65 Kanados doleriais. Iš surinktų pinigų Kanados JFK atsiuntė JAV Finansų Komitetui 1,034.50 Kanados dol. ir Tautos Fondui New Yorko 1,300.00 Kanados dol. Likusią sumą, apmokėjus išlaidas, paskirstė tarp Kanados LB ir Tautos Fondo atstovybės Kanadoje.

Jungtinis Finansų Komitetas visiems talpinkavusiems nuostoliams dėkoja. Lygiai dėkui ir organizacijoms bei asmenims, kurie ir mažesne suma prisidėjo prie užsibrėžto bei veikiančio pavesto Jungtinio Finansų Komiteto darbo.

JUNGTINIS FINANSŲ KOMITETAS

WORCESTERIO NAUJIENOS

Saunus banketas

Lapkričio 16 d. Maironio parko salėje Lietuvių Bendruomenės skyrius suruošė saunų banketą, kuriam dalyvavo per 200 svečių.

Programai vadovavo pasikeičiamieji Pranas Stanelis, Vladas Zidžūnas ir Vincas Dabriba, kalbėjo kun. kleb. Jonas Jutkevičius, Mass. seimelio atstovas Kazimieras Tagmėnas, kun. Jonas Bakanas ir kt. Banketo dalyviai buvo supažindinti su Jonu Pipiru, J. Matulevičium ir kitais.

Rūta Pauliukonytė, sesutė Eglei akomponuojant akordeonu, padainavo kelias daineles. Ji priminė, kad dainuojanti savo tėvelio gimtadienio progą. Garbėjoms, kad taip gerbia savo tėvelį.

Saulutės Stoškutės vadovaujami vaikai pašoko kelis lietuviškus šokius, akordeonu grojo Eglutė Pauliukonytė.

Lietuviškos mokyklos mokytojams, kurie ilgiau yra mokykloje dirbę, buvo įteikti garbės diplomai. Juos gavo Jonas Baškys, Pranas Pauliukonis, V. Dabriba ir Dabrilienė, Bronė Sviklienė, kun. Justinas Steponavičius, vargonininkas Vincas Burdulis ir kt.

Julius Svikla padarė daug nuotrąkų.

Bankete praleidau tris malonias valandas. Būčiau ir ilgiau buvęs, bet, man besikalbant su svotais Julija ir

Juozu Sinkevičiais ir kun. Jonu Bakanu, atvažiuoju mano sūnų namo vežtis, todėl reikėjo banketą apleisti.

Buvome Providence

Lapkričio 9 d. Jonas Dvareckas, Vincas Mitrikas ir jėgų bendradarbiai buvome nuvykę į Providence, R.I. Pirmą kartą ten teko būti lietuvių tarpe. Ten yra lietuvių parapija, kurioje klebonauja kun. V. Martinkas. Lietuviai turi puikų klubą, kuriame patarnauja švariai apsirėdę vyrai. Matyti, kad daro gerą biznį. Pasikalbėta su Vincu Bankausku. Tai malonus žmogus.

J. Krasinekas

URUGVAJUS

Krintame kaip rudens lapai

Mūsų senimas, tai yra prieš daugiau kaip 40 metų čia atvykę lietuvių, krinta kaip rudens lapai nuo medžių. Nėra tos savaitės, kad į Čerro (Urugvajaus sostinę) Montevideo priemiesčio

Iš pavergtos Lietuvos

Rusai okupantai, šalin iš Lietuvos!

Karpiai ne Vilniui, bet Maskvai

Metinei bolševikinės revoliucijos šventei (spalio 7 d.), arba, kaip Valstiečių Laikraštis rašė, "šventiniam stalui", į Maskvą Pasruvojo žuvininystės ūkis išsiuntęs 40 tonų karpų! Karpiai maskviečiams revoliucijos šventės išvakarėse būvę išsiųsti specialiu traukiniu.

Tas pats ūkis žadėjo pateikti dar 35 tonas tvenkinių bei ežerų žuvies ir gi šventiniam stalui, tik nepažymėjo, ar tos žuvies būtų kiek teks ir Vilniaus, Kauno bei kitų Lietuvos miestų diduomenės stalams. Paprasti žmoneliai į tokią prabangą neįsivaizduoja, nes jų kišenė netiesi.

(E)

Naujas tiltas

Lapkričio 4 dieną Vilniuje buvo atidarytas naujas tiltas per Neries upę. Šis tiltas jungia miesto centrą su naujuoju Lazdynų rajonu. Tiltas šešių kelių pločio ir 240 metrų ilgio. Už ilgiausią pasaulįje (Verrazano, New Yorke) tiltą šis beveik pusės karto trumpesnis, bet Lietuvoje jis dabar ilgiausias, didžiausias. Tiesa, šiuo tiltu grožės neilgai, gal tik koki trejetą-ketvertą metų, ligi bus pastatytas penktasis tiltas Vilniuje, kuris būsiąs už dabar atidarytąjį dar kiek didesnis.

Naujuoju tiltu iš Vilniaus važiuoja į Vilniaus-Kauno greitkelį, kuris irgi esąs jau beveik galutinai užbaigtas. Šis pirmasis visoje Sovietijoje vakarietiško tipo automobilinių greitkelių Lietuvoje laikomas reprezentaciniu, ir jį nutiesti buvo tiesiog gar-

bės reikalas. Sako, Maskva buvusi nutraukusi lėšas tam keliui, ir reikėjo daug pastangų bei gudrumo tam keliui užbaigti. Kelio ilgis — 100 kilometrų arba apie 60 mylių.

(E)

Mirė dail. A. Tarabilda

Lapkričio 6 d. mirė dailininkas Arūnas Tarabilda, dailininkų Domicelės ir Petro Tarabildų sūnus, 35 metų amžiaus.

Velionis buvo grafikas. Jis iliustravo daug knygų tarp jų ir Balio Sruogos "Dievų mišką". Jis yra sukūręs raizinių ciklą "1863 m. sukilėlių daina", "Vilniaus legendos", nemaža dekoracijų ir kostiumų Klaipėdos dramos teatrui.

Atnaujino Vilniaus katedros vargonus

Vilniaus katedros (dabar ji Paveikslų galerija) vargonus 1889 metais pastatė lietuvis meistras Juozas Radavičius. Dabar tuos vargonus atnaujino Vokietijos specialistai. Muzikos žinovai sako, kad tokių plačių galimybių vargonai šiuo metu esą vieninteliai šalyje.

Apdovanojo prof. Chomskį

Vilniaus universiteto fizinės geografijos ir kartografijos profesorius Vaclovas Chomskis suteiktas nusipelnusio mokslo veikėjo vardas. Prof. V. Chomskis su kaku 60 metų amžiaus. Universitetą jis baigė nepriklausomoje Lietuvoje, mokytojavo Kauno ir Ukmergės gimnazijose. 1940 m. buvo pakviestas į Vilniaus universitetą geografijos dėstyti.

KANADA NEPRIPAŽIŠTA ANGLIJOS KOMUNISTAI

LIETUVOS PAVERGIMO

Kanados Lietuvių Bendruomenės Hamiltono apylinkės valdybos sekretorius gavo toki laišką iš Kanados ministro pirmininko įstai-gos:

"MINISTRO PIRMININKO ĮSTAIGA. Ministro pirmininko kabinetas. Ottawa (4). 1969 m. rugsėjo 16 d. "Mielas p. Lesievičiaus, Ministro pirmininko var-du norėčiau patvirtinti, kad Jūsų laiškas, pasirašytas ir Jūsų pirmininko, yra gautas, ir norėčiau padėkoti už atkreipimą jo dėmesio į pareiškimą, kuris buvo priimtas neseniai Hamiltone įvykusioje 15-toje Kanados Lietuvių Dienoje.

Leiskite man Jus patikinti, kad to pareiškimą turinys yra atidžiai įsidėmėtas. Kaip žinote, Kanados vyriausybė visada pripažįsta, kad Baltijos valstybių apsi-sprendimo byla verta pa-tar-mos, ir kad Kanada nieka-d nėra atšaukusi nepriklausomos Lietuvos Respublikos de jure pripažinimo.

P. Trudeau vertina toki Jūsų atsikreipimą į jį. Nuoširdžiai Jūsų (pasirašė)

Henry Alan Lawless, sekretorius

(E)

PRIEŠ MASKVĄ

Sovietų Sąjungos kariu-menei okupavus Čekoslova-kiją, Anglijos komunistų centro komitetas tuoj pa-smerkė Maskvos žygį, o šio-mis dienomis jį patvirtino ir partijos suvažiavimas 295 prieš 118 balsų.

Akli Maskvos pasekėjai visap, stengėsi paveikti su-važiavimo dalyvius, kad tas Maskvos žygis nebūtų pri-simintas arba bent pavaiz-duotas kaip draugiškas iš-si-kimas, bet jų pastangos buvo bergždžios: kaip mi-nėta, suvažiavimas didele dauguma pasisakė, kad tas Maskvos įsiveržimas į Čeko-slovakiją buvo grubus Čeko-slovakijos komunistų parti-jos demokratinių teisių pa-žeidimas.

Kaip keista, kad ir mūsų tarpe pasitaiko tokių, net ne komunistų, kurie aną Maskvos žygį pateisina, kai tuo tarpu štai patys Vakarų komunistai jį smerkia.

Čia prisiminsime, kad Anglijos komunistų partija niekada nebuvo gausi. Po Antrojo pasaulinio karo ji-turėjo 45,000, o dabar teturi tik 31,000 narių. Po Čeko-slovakijos užpuolimo dar ke-li tūkstančiai apleido parti-ją.

Nepriklausomos Latvijos simbolis — Laisvės paminklas, pastatytas Rygoje.

Lapkričio 16 d. sukako 51 metai, kai iš įvairių organizacijų sudarytoji Latvijos Tautinė Taryba paskelbė nepriklausomą Latvijos valstybę. Sveikiname latvius ir linkime jiems nepalūžti kovoje dėl savo nepriklausomos demokratinės valstybės atstatymo. Keleivio skaitytojus prašome susipažinti su čia spausdinamu Latvijos himnu.

LATVIŲ TAUTOS HIMNAS

Dievs, svēti Latviju,
Mūs' dargo tēviju,
Svēti jel Latviju,
Ak, svēti jel to.
Kur latvju meitas zied,
Kur latvju deli dzied,
Laid mums tur laimē diēt
Mūs' Latvija.

Dieve, laimink Latvija,
Mūs tēvynē brangiajā.
Laimink Latvija,
Ak, laimink ją.
Kur latvju dukros žydi,
Kur dainos sūnus lydi,
Duok laimės džiaugsmą didi
Mūs Latvijoje.

Mano ispūdžiai iš kelionės po Europą

RAŠO DR. A. KAPOČIUS

Buvau nuvykęs su žmona Brone pamatyti Europos. Ekskursija užtruko šešias savaites, ir tik neseniai sugrįžome.

Išskridus iš Bostono, pirmas sustojimas buvo Londone, Anglijoje. Londonas yra įdomus miestas. Bet keistas susidaro įspūdis, pamčius visus automobilius važiuojant kairiaja gatvės puse. Automobilių vairai įtaisyti ne iš kairės pusės, kaip Amerikoje, bet iš dešinės.

Londone yra gražių parkų, įdomių kultūrinių židinių ir istorinių paminklų. Aplankėme Britanijos muziejų, parlamentą, Londono bokštą ir Westminsterio katedrą, kurioje vainikuojami ir laidojami Britanijos karaliai. Čia taip pat palaidoti garsūs praeitų amžių poetai — Shakespeare, Lord Byron, Keats, Shelley ir kiti. Yra ir pirmojo pasaulinio karo nežinomo kareivio kapas.

Kalbant apie kainas, tai jos Londono viešbučiuose ir krautuose beveik tokios pat, kaip Jungtinėse Valstijose.

Pakilę iš Londono, nusileidome Hamburge. Čia mus pasitiko draugas W. Turck su malonia savo žmona. Jis kraštą atvyksta žiemą ir va-

yra išėjęs į pensiją inžinierius, turi daug laiko, gerą automobilį ir parodė mums daug Vokietijos — Duisburgą, Kruppo plieno įmonę, Koelną ir Bonną. Tai yra gražūs, švarūs miestai. Kelionė palei Moselio upę ir vyndaržius labai įdomi.

Pasirodo, kad per antrąjį pasaulinį karą subombarduota Vokietija jau gerai atsisitaisiusi ir gal jau turintį geriausią Europos šalį. Žmonės gerai apsirengę, linksmi, trobėsiai geri, visur žydi gelės. Lūšnynų nėra. Visur statomi apartamentai. Krautuvės pilnos visokių prekių ir maisto. Ir automobilių gausu — kaip Amerikoje. Vokietija mums labai patiko, ir mes išbuvome tenai 12 dienų.

Iš Vokietijos nusukridome į Šveicarijos Čiurichą. Čia vaizdas panašus į Vokietijos: panašūs žmonės, jų namai, ir du trečdaliai gyven-tojų kalba vokiškai; kitos kalbos — prancūzų, italų ir romanų. Jų krašto ūkis stiprus, kaip Vakarų Vokietijos. Šveicarijos bankuose daug pinigų laiko ir svetimšaliai. Daug pinigų čia palieka ir turistai. Turizmas šveicarams yra gausus pajamų šaltinis. Turistų iš visų kraštų atvyksta žiemą ir va-

sarą. Juos vilioja graži Šveicarijos gamta — ežerai, kalnai.

Buvome nusileidę ir Austrijoje, bet neilgam, todėl daug apie ją pasakyti negaliu. Buvom apsistoję Innsbruke. Žmonės mandagūs ir malonūs. Kainos tokios pat, kaip ir V. Vokietijoje.

Iš Austrijos atsidūrėme Romoje, Italijoje. Roma įdomi istoriniu požiūriu. Griuvėsių čia galima pamatyti dar nuo Cezario aikų. Yra daugybė katedrų, kurioms pastatyti reikėjo ilgų amžių ir milžiniškų sumų. Sunku įsivaizduoti, kaip žmonės galėjo sukurti tokius puošnius rūmus be modernių priemonių, kokių dabar mes turim.

Įdomu buvo pamatyti ir Neapolio miestą. Čia yra palaidotos ir gerai Amerikai žinamos italų dainininkas Caruso. Neapoly jis buvo ir gimęs. Pamatėm ir Vezuvių, kurio vulkanas 79 metais užbėrė du miestus: Pompėją ir Herkuleaną. Pirmojo miesto dalis vėlesniais laikais buvo atkasta, ir pro gruvėjus mes pravažiavome.

Dėmesio verta ir Kapri (Capri) sala, kur jaunieji važiuoja "medaus mėnesio" praleisti. Prie Sorento miesto yra puiki vasarvietė.

Bet kam tenka būti Italijoje, tas turėtų pamatyti ypač du miestus: Florenciją ir Veneciją. Pastaroji yra nutūpus ant vandens ir užima apie 80 salelių. Venecija yra, turbūt, vienintelis miestas pasauly, kur nėra automobilių, neš nėra gatvių. Jų vietoje eina vandens kanalai, kuriais plaukioja vandens "taksiai". Žmonės pereiti iš vienos pusės į antrą yra perėjimų viršum kanalų. Palei namus išilgai eina takai. Bet kanalai yra svarbiausias miesto susisiekimas.

Turizmas duoda Italijai gerų pajamų. Vatikaną (popiežiaus teritoriją) žmonės lanko daugiau, negu kitas Italijos vietas. Aplamai, Italijos gyventojai labai palklusūs ir malonūs. (Pabaiga kitame numery)

KĄ NOMINUOTI Į SLA VYKDOMĄJĄ TARYBĄ?

Kas antri metai gruodžio mėnesį SLA nariai nominuoja, o vėliau slapto balsavimu išrenka SLA Vykdomąją Tarybą.

SLA organizacija visiemis mums yra labai brangi, mūsų pasididžiavimas. Iš visų lietuviškų organizacijų ji yra turtingiausia ir pažangiausia saugiomis savo apdraudomis.

Mūsų šį SLA išaugino kuopų ir apskričių veikėjai, sumaniai ir rūpestingai vadovaujant visai Vykdomajai Tarybai, kurią sudaro didelio patyrimo žmonės. Jie moka dirbti sutartinai ir su dideliu pasisventimimu.

Kadangi iš Vykdamosios Tarybos pasitraukė sekretorė B. Pivarūnienė ir dabartinis vicepirmininkas Stasys Gegužis nebekandidatuoja, tai į sekretoriaus vietą geriausiai tinka dabar Vykdamosios Tarybos paskirtas, aukštuosius mokslus baigęs, Amerikoje gimęs, jaunas ir energingas vyras Algirdas Budreckis, o į viceprezidentus vietoje Gegužio — labai geras kandidatas inž. Aleksandras Chaplikas. SLA 2-jo apskrities pirmininkas iš Bostono.

Taigi geriausi kandidatai, mano nuomone, yra:

Povilas Dargis — prezidentas;
Aleksandras Chaplikas — viceprezidentas;
Algirdas Budreckis — sekretorius;
Eufrozina Mikužytė — izdininkė;
Steponas Bredes, Jr. — izdo globėjas;
Josephine Miller — izdo globėja;
dr. Steponas Biežis — daktaras kvotėjas.

Minėti asmenys tinka į SLA Vykdomąją Tarybą dėl to, kad:

1. Jie turi didelį patyrimą Susivienijimo reikalų tvarkyme, o patyrimas yra būtinai reikalingas dabartinėse sąlygose.

2. Jie yra gabūs, teisingi, darbštūs ir rūpestingi žmonės, o taip pat ir pasižymėję visuomenės veikėjai Amerikos lietuvių gyvenime.

3. Jie savo gabumais sėkmingai pastatę organizaciją į dabartinę garbingą padėtį mūsų išeivijos gyvenime.

4. Jie broliškai tarnauja visokių pažiūrų SLA nariams.

SLA narys

NEW YORK, N.Y.

Naujas Eltos redaktorius

Buvęs Draugo pirmojo puslapio redaktorius Vytautas Alseika perima iš Vinco Rastenio Vliko leidžiamą Eltos biuletenio redagavimą.

Sveiksta A. Ošlapas

Albertas Ošlapas po operacijos grįžo iš ligoninės namo ir čia sveiksta.

A. Elskaus paroda

Dail. Albino Elskaus kūrinių paroda bus gruodžio 6-7 dienomis Kolumbo vyčių salėje Woodhavene.

N. Jasiukynaitės kūrinių paroda

Spalio 31 d. The Pen and Brush galerijoje pasibaigė Natalijos Jasiukynaitės dailės kūrinių paroda, kurioje buvo per 20 paveikslų. Parodos atidarymo progą dailininkė pasveikino ir majoras Lindsay. Greenwich Village laikraštis plačiai aprašė parodą ir dailininkės biografiją.

Lapkričio 16 d. The National Art Club galerijoje buvo atidaryta sutelktinė paroda, kurioje yra ir vienas N. Jasiukynaitės paveikslas, būtent — Vilnius.

JAUNIMO KONGRESAS 1972 METAIS

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba Antrąjį pasaulio lietuvių jaunimo kongresą numato šaukti 1972 metais. (Pirmasis buvo 1966 metais Chicagoje). Tikslī diena dar nepaskirta.

Imkit ir skaitykit

Kipro Bielino knyga

TERORO IR VERGIJO IMPERIJA SOVIETŲ

RUSIJA

Joje smulkiai aprašyta tos vergų stovyklos, kuriose bolševikinio teroro sistema, kentėjo ir žuvo mūsų broliai, seserys, giminės ir draugai. Knygos kaina — 75 centai.

LABAI ĮDOMUS ATSIMINIMAI

Atsiminimus visuomet įdomu skaityti, todėl siūlome įsigyti šias mūsų žinomų žmonių gyvai parašytas atsiminimų knygas:

VERGIJOS KRYŽKE

LIOSE, Sibiro kankinės Sofijos Rūkienės tremties atsiminimų atsiminimų I tomas, 443 psl., kaina minkštai viršeliais \$5, kietais \$6.

Viktoras Biržiška, DEL MŪSŲ SOSTINĖS, atsiminimai (1920-1922 m.), 312 psl., kaina minkštai viršeliais \$2.50, kietais — \$3.75.

KONTRŽVALGYBA LIETUVOJE, Jono Budrio atsiminimai, 224 psl., kaina \$2.50.

PASKUTINIS POSEDIS, Juozo Audėno atsiminimai, 227 psl., kaina \$4.00.

DU MEDINIAI IR TRYŠ GELEZINIAI, KRYŽIAI, Antano Šukio atsiminimai iš Lietuvos Nepriklausomybės kovų, 376 psl., kaina \$3.00.

PER GIEDRĄ IR AUDRĄ, Mykolo Vaitkaus atsiminimų (1909-1918) IV tomas, 272 psl., kaina kietais viršeliais \$3.75.

NEPRIKLAUSOMYBĖS SAULĖJ, Mykolo Vaitkaus atsiminimų (1918-1940) V tomas, 295 psl., kietais viršeliais kaina \$3.75.

To paties autoriaus tomas VI kietais viršeliais \$3.75, minkštai \$2.50.

LIETUVA BUDO, Stepono Kairio atsiminimai, 416 psl., kaina \$2.00.

TAU, LIETUVA, Stepono Kairio, 480 psl., kaina \$2.00.

DIENOJANT, Kipro Bielino, 464 psl., kaina \$2.00.

PENKTIEJI METAI, Kipro Bielino, 592 puslapiai, kaina \$2.00.

ATSIMINIMAI IR MINTYS, Kazio Griniaus, I tomas, 300 psl., kaina \$2.

ATSIMINIMAI IR MINTYS, dr. Kazio Griniaus, II tomas, 336 psl., kaina \$5.

VYSKUPO P. BUCIO ATSIMINIMAI, I tomas, 320 psl., kaina \$3.50, II tomas 282 psl., kaina \$3.50.

SIAUBINGOS DIENOS, 1944-1950 metų atsiminimai, parašė Juozas Kapčinskas, 273 psl., kaina \$3.

GYVENIMO VINGIAIS, dr. P. Kalvaitės-Karvelienės, 360 psl., kaina \$3.50.

KĄ LAUMES LEME (apie Salomėją Nerį), Petronėlės Orintaitės, 234 psl., kaina \$3.

PALIK AŠARAS MASKVOJE, Barboros Armonienės, 253 psl., kaina \$3.

SIAURUOJU TAKELIU, K. B. Kriaučiūno, 178 psl., kaina \$2.

ATSIMINIMAI APIE JUOŽĄ LIUDŽIŲ, Petronėlės Liudžiuvienės, 88 psl., kaina \$1.

NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ ATSTATANT, Rapolo Skipičio, 440 puslapių, kaina \$5.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA, R. Skipičio atsiminimų II tomas, 476 psl., kaina \$7.00.

DANGUS DEPESESE, 1918-1919 m. išgyvenimai, parašė Juozas Švaistas, 325 psl., kaina minkštai viršeliais \$2.50, kietais \$3.75.

ZVILGSNIS Į PRAEITĮ, draugai. Knygos kaina — \$5.

K. Zuko, 476 psl., kaina \$5.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMUS VEDA
STASYS MICHELSONAS

— Ei, tėve, ko taip žiūri į mane?

— Žiūriu, ar neturi galvoj guzo.

— O kodėl aš turėčiau jį turėti?

— Juk, rodos, buvai į Vašingtoną nuvažiavęs revoliucijos kelti. Iš Bostono važiovo 40 busų tokių revoliucionierių, ir beveik visi sugrižo guzuoti.

— Tėve, buvau ir aš nuvažiavęs, bet taip bloga nebuvo, kaip tėvas manai.

— Nu, tai pasakyk, ko jūs tenai važiojot? Juk turėjot žinoti, kad Niksono valdžios nenuversit, ba už ją stoja žmonių dauguma, — ta, kuri tyli, nieko nesako.

— Tiesa, tėve, tylinčioji dauguma neprotestuoja. Bet ar žinai, kas ta tylinčioji dauguma yra?

— Tai tu pasakyk, jei žinai.

— Aš, tėve, žinau. Tai yra neprotaujančioji visuomenės dalis.

— Vot, kad pasakei, tai jau pasakei.

— Kas protauja, tėve, tas negali ilgai tylėti. Jeigu išrinktoji valdžia elgiasi negerai, savo pažadų nepildo, žmonių balso nepaiso, tai kas gi tada lieka daryti? Reikia protestuoti. Ir protaujančioji visuomenės dalis protestuoja.

— Sakai, reikia protestuoti. O koks čia reikalas? Vė, aš neprotestuoju ir vistiek gyvas.

— Bet aš nesakysiu, kad tėvas moki protauti.

— Maik, šitą žodį turėtum atsiimti. Juk tu žinai, kad razumo man netrūksta. Gal aš negalėčiau būti prapėsoriu, ale džiusť di sem aš nedurnas.

— Tai kodėl tėvas nepabandai įsigilinti į dabartinį jaunimo bruzdėjimą, kodėl nepasistengi suprasti jo priežasčių? Turėtum suprasti, kad pasaulį nieko nėra be priežasčių.

— O tu ar žinai, ko jaunikliai buntavoja?

— Aš, tėve, žinau.

— Nu, tai koman, išvirozyk ir man. Pasakyk, kodėl seniau nebuvo tokių protestų.

— Jaunimas nebuvo laimingas ir seniau, tėve. Jis buvo nepatenkintas pasenusiais tėvų papročiais ir politikierių valdžia, bet jis kentėjo ir tylėjo, laukė vis geresnės ateities. Metai slinko po metų. Jaunieji senėjo; juos sekė kitos jaunųjų kartos. Dalykai dar labiau pablogėjo. Prasidėjo šaltas karas, kuris tiek įkaito, kad uždegė Vietnamą. Amerika suvarė tenai pusę milijono jaunų vyrų, kurių keliasdešimt tūkstančių jau žuvo, o sužeistų dar daugiau. Už ką? — klausia Amerikos jaunimas. Koks reikalas mums mirti Vietname? Prasidėjo protestai dėl to karo.

Traukiami karo tarnyboje vyrai pradėjo priešintis. E-mė draskyti ir deginti saukimo korteles. Už tai valdžia pradėjo juos areštuoti ir bausti kalėjimu. Prasidėjo riaušės ir universitetuose, kur ruošiami jauni karininkai. Valdžia reikalauja, kad kongresas skirtų bilionus dolerių vis naujiems ir naujiems ginklams. Žodžiu, daromi pasirošimai dar baisesniai karui. O karas reikalauja jaunimo skerdynės. Prezidentas, jo generolai ir storkakliai politikieriai patys į karo ugnį neina. Jie varčios pradedančius gyventi jaunuolius. Štai, tėve, kunglūdi dabartinių protestų priežastys.

— Maiki, aš su tavim nesoglasnas.

— Reiskia, nesutinki?

— Nausa, nesutinku.

— Pasakyk, kodėl, — kodėl Amerikos jaunimas turėtų žūti, kai Amerikos niekas nepuola?

— Maiki, ne laikas gintis, kai priešas tave užpuola. Jį reikia pirma užpulti ir sumušti. Taip sako Vašingtono generolai, ir aš taip sakau.

— Generolai, tėve, visada stoja už karą, nes jei karo nebūtų, tai ir jie būtų nereikalingi. Bet mes žinome, kad karas yra žmonijos nelaimė.

— Maiki, atrodo, kad mudu šiandien nesusikalbėsime. Todėl pasakykim vienas kitam gudbai, kol dar nesuipykom.

— Maiki, aš su tavim nesoglasnas.

— Reiskia, nesutinki?

— Nausa, nesutinku.

— Pasakyk, kodėl, — kodėl Amerikos jaunimas turėtų žūti, kai Amerikos niekas nepuola?

— Maiki, ne laikas gintis, kai priešas tave užpuola. Jį reikia pirma užpulti ir sumušti. Taip sako Vašingtono generolai, ir aš taip sakau.

— Generolai, tėve, visada stoja už karą, nes jei karo nebūtų, tai ir jie būtų nereikalingi. Bet mes žinome, kad karas yra žmonijos nelaimė.

— Maiki, atrodo, kad mudu šiandien nesusikalbėsime. Todėl pasakykim vienas kitam gudbai, kol dar nesuipykom.

— Maiki, aš su tavim nesoglasnas.

Marijona arba ilga nuostabi kelionė

(Tęsinys)

Iš visų svaigalų geriausiai mokslininkų ištirtas yra alkoholis. Tai pagaliau suprantama, nes jis yra plačiausiai vartojamas. Tuo tarpu marihuanos arba hasišo, taigi THC, veikimas ir jo vartojimo pasekės plačiai visuomenėi vis dar yra apgaubtos paslaptingumo ir kažkokio nuodėmingumo skraiste. Rusų liaudis sako:

Ko muzikas nežino, to jis ir nevalgo.

Šią gyvenimišką išmintį pratęsę, galėtume gal sakyti, kad to, nepažįstam, to ir bijom. Tokia, matyti, jau žmogiškoji prigimtis.

Iš tikrųjų rimtai moksliskai THC svaigalą tyrinėti Vakarų pasaulyje tepradėta, palyginti, visiškai neseniai. Biologiškai, chemiškai ir farmakologiškai THC jau seniai yra nuodugnai ištirtas, tačiau šio svaigalo vartojimo padariniai psichologiniu, socialiniu ir ekonominiu požiūriu tik pastaraisiais metais buvo išsamiau tiriama. Bene rimčiausiai ir išsamiausiai marihuanos vartojimą ir jo pasekmes tyrinėjo Didžiosios Britanijos Vidaus reikalų ministerijos paskirta komisija, kuriai pirmininkavo baronienė Barbara Wooton. Po dviejų metų darbo komisija priėjo išvadą, kad marihuanos vartojimas nėra žalingesnis už alkoholio. Marihuana nesukelia vartotojams vadinamosios fizinės dependencijos ir pati savaime neveda prie stipriųjų narkotikų (morfijaus, heroino, opiumo ir kt.) vartojimo.

Be to, komisija priėjo išvadą, kad palinkimas į kriminalinį nusikalstamumą alkoholio įtakoje esąs daug didesnis, negu apsisvaiginus marihuana. O tos komisijos bendradarbis dr. Nicolas Mallesonas, Londono universiteto sveikatos tarnybos direktorius, trumpai drūtai pareiškė: "Daug labiau rūpinčiausi, jei mano sūnus, motociklu važinėdamas, neužsidėtų apsauginio šalmo, negu sužinojęs, kad jis rūkė potą".

Ir vis dėlto marihuana tyrinėjusi britų komisija siūle ir ateityje šitą svaigalą palikti už įstatymų ribų, nepatartė vyriausybei jo vartojimą įteisinti. Prisiminus, kad komisija marihuana rado esant mažiau kenksmingą už alkoholį, toks sprendimas neskamba labai logiškai.

Komisija samprotavo maždaug šitaip: dabarties žmogus turi sukaupęs ilgų metų patirtį, susijusią su alkoholiu, ir visuomenė jau yra įpratusi ir tam tikrose ribose išlaikyti alkoholio vartojimo pasekmes. Tuo tarpu marihuana Vakarų visuomenėje yra naujas reiškinys, o ją įteisinus, pasekės galinčios būti nebesukontroliuojamos.

Iš tikrųjų, besaikis bet kokių

svaigalų vartojimas yra kenksmingas žmogui:

jie žaloja sveikatą, mažina darbingumą, o kraštutiniais atvejais sukelia svaigalų vartotojų asmenybę iki tokio laipsnio, kad jis išvirsta visuomenės našta. Iš istorijos ir dabarties žinome ne vieną pavyzdį, kad valdovai, valdžios ar religinės vadovybės svaigalų vartojimą visiškai uždraudžia. Musulmonams alkoholi vartoti draudžia Islamas. Indijoje įstatymai ir šiandien visiškai draudžia alkoholį. Bene geriausiai žinoma prohibicija, vadinasi, alkoholio draudimas, prieš maždaug 40 metų buvo paskelbtas JAV-se. Na, o marihuana šiandieną įstatymais draudžiama kone visame pasaulyje.

Praktiškai visi tie draudimai ir net įstatymiškoji rūštybė niekad savo tikslo nepasiekė. Žmonijos užmiršties, apsisvaiginimo troškulus policinėmis priemonėmis, matyt, neužslopina. Eiliniai dori piliečiai paprastai rizikuoja susilaukti nemalonumų, bet nuo pamėgtojo svaigalo neatsisako, o prohibicija JAV-se išaukė kitą labai negeistiną reiškinį: nelegalią alkoholio prekybą perėmė visokie gengsteriai ir žmogžudžiai.

Gal tik auklėjimu teįmanoma išugdyti svaigalų vartojimo saiką. Vakarų visuomenėje, kur alkoholio vartojimas jau turi tūkstantmetes tradicijas, pagrindinę kontrolę ir sudaro pačių vartotojų savitvarda. Daugumas civilizuočių gėrėjų jaučia leistiną alkoholio kiekį, o ir atsitiktiniai nusigėrėliai dažniausiai tvardosi ir, gyvenimiškai išsireiškus,

stengiasi neapsikliauti.

Ar THC svaigalas, randamas marihuanoje arba hasiše, yra narkotikas? Aiškiai ir nedviprasmiškai į šitą klausimą atsakyti beveik neįmanoma, nes įvairių kraštų įstatymai skirtingai apibūdina pačią narkotiko sąvoką. Jeigu alkoholis ir tabakas yra narkotikai, tai THC, aišku, taip pat prie narkotikų priskirtinas. Tačiau THC iš esmės skiriasi nuo vadinamųjų stipriųjų narkotikų, kaip opiumas, morfijus, heroinas ir kt. Stiprieji narkotikai vartojami ilgainiai sukelia vadinamąją fizinę dependenciją. Tai reiškia, kad pats žmogaus organizmas, jo kūnas, prie tokių narkotikų pripranta ir jų būtinai reikalauja. Kai var-

E. ILINIS

Miręs Joseph Kennedy su savo dviem sūnėmis 1938 metais: kairėje — žuves Antrajame pasauliniame kare Joseph, dešinėje — buvęs prezidentas John.

totojas pasiekia tokį stovį, jis paprastai jau vadinamas adiktu arba narkomanu. Narkotikai jam jau būtinai, be jų jis nebegali gyventi, jų

troškulyje yra nenugalimas

ir nustelbia visa kita. Savo troškuliui patenkinti narkomanai jau nebesiskaito su priemonėmis: jie išvirsta sukčiai, vagimis, plėšikais, prostitutėmis. Nuo narkomanijos išgydyti nėra lengva, ir tik, palyginti, nedidelė narkomanų dalis sėkmingai ir nuolatinei atpratimui nuo pavojingo įpročio. Tačiau mokslo pažanga ir toje srityje jau daug naujo pasiekė. Specialiose ligoninėse, sanatorijose gydytojais ir psichiatrais vis sėkmingiau kovoja su narkomanija. (Bus daugiau)

Paskutinė proga!

Mūsų AUTOMOBILIŲ kvota

MOSKVIČ 406-E

užsibaigia 1969 m. gruodžio 31 d.

(Automobilių "Volga" daugiau nebegalima užsakyti)

Jūsų paskutinė galimybė dovanoti savo giminiams Lietuvoje ir U.S.S.R. gražią dovaną švenčių proga!

SKUBĖKITE SIŪSTI SAVO UŽSAKYMUS Į

PODAROGIFTS, INC.

220 Park Ave. South, New York, N.Y. 10003.

Tel.: (212) 228-9547

arba į mūsų prisijungusias firmas:

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

1776 Broadway, Room 1201, New York, N.Y. 10019.

Tel. 212-581-7729

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

45 West 45th St., New York, N.Y. 10036

Tel. 212 CI 5-7905

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

716 Walnut Street, Philadelphia, Pa. 19106

Tel.: 215 WA 5-3455

Maloni naujiena knygų mėgėjams!

Amerikos Lietuvių Socialdemokratų Sąjungos Literatūros Fondas yra išleidęs vertingų knygų. Jis, norėdamas, kad tos knygos greičiau paplįstų mūsų visuomenės tarpe, nutarė

JŲ KAINAS SUMAZINTI

DAUGIAU NEGU PER PUSĘ.

LIETUVA BUDO, Lietuvos nepriklausomybės akto pasirašytojo Stepono Kairio atsiminimų I tomas, 416 psl. Čia įdomiai pavaizduojamas lietuvių tautinio atgimimo laikotarpis iki 1905 metų. Priede daug dokumentų \$2.00

TAU, LIETUVA, Stepono Kairio atsiminimų II tomas, 480 psl.

Kaina buvo \$6.00, dabar \$2.00.

DIENOJANT, žymaus veikėjo, knygnešio karaliaus sūnaus Kipro Bielinio atsiminimų I tomas, 464 psl. Knygoje vaizduojamas spaudos draudimo metas, knygnešių laikai, jų organizacija ir kt., pridėta daug dokumentų

Kaina buvo \$6.00, dabar \$2.00.

PENKTIEJI METAI, Kipro Bielinio atsiminimų II tomas, 592 psl. Knygoje vaizduojamas 1905 m. revoliucijos sąjūdis Lietuvoje — pirmieji revoliuciniai "pamokslai", savos valdžios kūrimas, didieji dvarų streikai ir kt. Priede daug įvairių dokumentų.

Kaina buvo \$6.00, dabar \$2.00.

TERORO IR VERGIJOS IMPERIJA SOVIETŲ RUSIJA, parašė Kipras Bielinis, 309 psl. Joje vaizduojama aprašoma komunistų teroras pabaltiečiai vergų stovyklose ir kt.

Kaina buvo \$2.50, dabar 75 centai

Jei bet kuri iš šių knygų prašoma pasiųsti paštu, tai pridedama po 30 centų už kiekvieną. **ĮSIGYKITE ŠIAS ĮDOMIAS KNYGAS!**

Ką tik gavome:

Tau, sesute, Prano Lemberto gyvenimas, kūryba, prisiminimai, 269 psl., iliustruota, kaina minkštais viršeliais \$3, kietais — \$4.

Šeštoji pradalgė, literatūros metraštis, rašo 17 autorių, 400 psl., kaina minkštais viršeliais \$3.15, kietais \$3.75

Smilgos, A. Giedriaus 15 apsakymų, 204 psl., kaina minkštais viršeliais \$2.50, kietais — \$3.75.

Gatvės berniuko nuotykių — R. Spalio apysaka jauniui ir senimui, II laida, 527 psl., kaina \$4.

Atsitiktiniai susitikimai, Kazimiero Barėno 14 idomių apsakymų, 216 psl., kaina \$2.50.

Milfordo gatvės elegijos, kad Keleivio administracijai didelį susidomėjimą sukėlęs poeto Jono Aisčio straipsnių rinkinys. Kaina minkštais viršeliais \$2.55, kietais viršeliais — \$3.75.

Draugas don Camille, įdomūs klebono ir vietinės komunistų partijos sekretoriaus pasikalbėjimai, 216 psl., kaina \$3.

Be to, esame gavę nedidelį kiekį teisininko P. Šulio parengto leidinio "Kaip sudaromi testamentai". Tai labai naudinga informacijų knygelė norintiems sudaryti testamentą. Ten yra ir testamentų pavyzdžių. Jos kaina — \$3.00.

Ošiančios pušys, Halinos Didžiulytės - Mošinskienės 17 trumpų vaizdėlių - apybraižų, 176 psl., kaina \$2.50.

Priekšlaimas, romanas, parašė Alė Rūta, 205 psl., kaina kietais viršeliais \$3.75, minkštais \$2.50.

Varpas nr. 8, 206 psl., kaina \$2.50.

Massachusetts gyventojai prie šių kainų turi dar primokėti 3% (po 9 centus) Sales tax.

10 knygų už \$2

Ar buvo visuotinis tvanas, 64 psl., kaina 25 centai.

Materialistinės istorijos supratimas, 80 psl., kaina 20 centų.

Zemaitės raštai karės metu, 126 psl., kaina 50 centų.

Juozas Stalinas, 32 psl., kaina 25 centai.

psl., kaina 50 centų.

Žalgirio mūšis, parašė dr. Daugirdaitė - Sruogienė, 24

Socializmas ir religija, E. Vandervelde, 24 psl., kaina 10 centų.

Demokratinio socializmo pradai, (S Kairio įvadas), 64 psl., kaina 50 centų.

Tavo kelias į socializmą, (Leono Blumo), 35 psl., kaina 25 centai.

Soci'izmo teorija, (M. Fiserio), 74 psl., kaina 25 ct.

Socialdemokratija ir komunizmas (K. Kauskio), 47 psl., kaina 25 centai

Atskirai sudėjus, jų kaina \$3.05, bet visos kartu par-

duodamos už \$2.

MOTERŲ SKYRIUS

A. SOLZENICINAS

Stabai turgaus aikštėje

Vertė dr. Domas Jasaitis

(Tęsinys)

— Gerai, bet tai sunkiai įmanoma... bent artimiausiais laikais, dviem šimtais metų? — Kostoglotovas susiraukė. — Be to, palauk... Aš čia nesutinku. Kur yra medžiaginė bazė jūsų schemai? Pirmiausia turi būti ūkiški pagrindai, ar ne?

— Ar taip gali būti? Tai priklauso... Vladimiras Solovjovas (rusų filosofas, 1853-1900. Vert.) įrodinėjo, kad ūkis turi būti pagrįstas doriniais principais.

— Kaip gali taip būti? Dora pirmą, o ūkiški reikalai paskiau? — Kostoglotovas sumišusiai žiūrėjo.

— Kaip tik taip! Paklauskite, jūs esate rusas, bet aš lažiuoisi, kad jūs neskaitytė nė vienos Solovjovo eilutės, ar taip?

Kostoglotovas dėstė lūpas, norėdamas pasakyti "Ne".

— Gerai, bet jūs bent girdėjote po vardą?

— Taip, kai aš buvau stovykloje.

— Bet jūs esate skaitę vieną kitą Krapotkino puslapį, ar ne? Jo "Savitarpinę pagalbą tarp žmonių"?

Kostoglotovas panašiai judino lūpas.

— Taip, žinoma, jo pažiūros klaidingos, tai kam jį skaityti? O kaip su Michailovskiu? (žymus liaudiško socializmo vadas. Vert.). Tikriausiai ir jo neskaitytė. Jis buvo atmetas, išstremtas ir pašalinis iš bibliotekų.

— Tai kada aš galėjau jį perskaityti? Kokias knygas aš galėjau perskaityti? — pasipiktinęs paklausė Kostoglotovas. — Per visą gyvenimą aš kruvinai prakaitavau. O jie vis mane klausinėja: "Ar skaitėte šitą? Ar skaitėte aną?" Man būnant kariuomenėje, kastuvus neiseidavo iš rankų. Stovyklose buvo tas pats. Ištrėmime tas pats, tik dabar kauptukas. Iš kur aš galėjau gauti laiko skaityti?

Bet Šulubino veidas, su apvaliomis akimis ir vešliais antakiais, spindėjo pasiruošusio nutverti savo grobį gyvulio susijaudinimu.

— Tai matote, — pasakė jis, — koksai dorinis socializmas. Niekas neturi vesti žmonių į laimę, nes laimė irgi stabas turgaus aikštėje. Jūs reikia kviešti į tarpusavio meilę. Žvėris, grauždamas savo grobį, irgi jaučiasi laimingas, bet tik žmonės gali pamilti vienas kitą, ir tai yra aukščiausias laimėjimas, kurį jie gali pasiekti.

— Oi, ne, aš noriu laimės, geriau palikite mane su laime, — spyriai Olegas. — Duokite man laimę bent keiliams mėnesiams prieš mirtį... Kitais... visa teina velniop!

— Laimė mirazas. — Šulubinas buvo atkaklus ir eikvojo paskutines jėgas. Jis net išblyško. — Aš buvau laimingas, augindamas vaikus, bet jie apspiaudė mano sielą. Tai laimė išaugoti ašėmiau pilnas teisybės knygas ir deginau jas krosnyje. Vadinamoji būsimųjų kartų laimė yra dar didesnis mirazas! Kas žino nors kiek apie tai? Kas kalbėjo su būsimomis kartomis? Kas gali žinoti, kokius stabus jos garbins? Laimės sąvokos per daug keitėsi amžių tekmeje. Niekas neturėtų begėdiškai jų pirmyn planuoti. Jei mums yra pakankamai baltos duonos kepalų ir mes juos mindome batų kulnais, jei mes turime pakankamai pieno ir jautienos, jei mes turime pakankamai laimingi. Tačiau, jei pasidaliname daiktus, kurių neturime pakankamai, galime būti laimingi šiandien. Jei mes tik rūpinamės "laime" ir savo veislės dauginimu, mes tik neprasmingai perpildysime žemę ir sukursime bauginančią visuomenę... Aiman, aš blogai jaučiuos... Aš geriau eisiu ir prigulsiu...

Šulubino veidas atrodė išsisėmęs. Olegas nepastebėjo, koks jis išblyškęs, mirtinai pavargęs pasidarė.

— Tuomet einam, Aleksiejau Filipovičau, einam. Aš palaikysiu jus už rankos.

Šulubinui nebuvo lengva iš jo užimtos padėties atsikelti. Jiedu slinko lėtai. Aplink juos buvo pavasario lengvumas, bet kažkoks sunkus svoris slėgė abu vyrus prie žemės. Jų kaulai, jų raumenų likučiai, jų rūbai, jų batai, net saulės šviesos srovė juos stipriai spaudė ir apsunkino. Jiedu ėjo tylėdami. Buvo pavargę nuo kalbų. Tik kai jiedu pasiekė verandos laiptus ir stovėjo vėžininkų palatos šešelyje, Šulubinas vėl prakalbėjo. Vis atsiremdamas į Olegą, jis užriė galvą, norėdamas pamatyti tuopų viršūnes ir laimingo dangaus lopą. Jis pasakė:

— Yra vienas dalykas: aš nenoriu numirti operuojamas. Nesvarbu, kiek jūs gyvenote ar koks šuniškas gyvenimas buvo, vistiek jūs norite gyventi.

Jiedu ėjo į priekį. Buvo karšta ir trošku. Labai lėtai, žingsnis po žingsnio, jie pradėjo kopti aukštus laiptus.

Tuomet Olegas paklausė jį:

— Pasakykite man, ar jūs galvojote per dvidešimt

Leonardas Thomas Fristoe, dabar 77 m. amžiaus, už dvi-
gubą žmogžudystę buvo nuteistas kalėti iki gyvos galvos,
bet 1923 m. iš kalėjimo pabėgo ir tik po 46 metų suras-
tas. Jis susirūpinęs, kad vėl teks grįžti į Carson City,
Nev., kalėjimą. Susirūpinusi ir jo marta Viola Willis iš
Comptono, Cal.

Jurgis Baktraišaitis

GIRIOS MELODIJA

Mano kelionei likimas skyrė
Taką per didžią ir tamsią girią...
Kasdienio kelio — mylio, ir mylios...
Jo gairės — eglės ir pušys tylios...
Viena kaip žvakė, kita pakrypus —
Jų kuopos sergi kelių abipus...
Raizgos, lyg kimba šaka į šaką.
Ir man nuo saulės užstoja taką...
Didingos arkos, žemos paliūšės —
Žaliais patamsiais einu suniūręs...
Retur pro menką plytį suivyti
Amžino žydrio jauna akytė...
Daug, ko nelaukta, kiūtinant kyla
Ir man sutrikdo rimtį ir tylą...
Matau, kai varna varniukštį peni...
Girdžiu atokai taukuojant genį...
Kartais sušniokčia vėjas palaidas,
Ar mano rėksmas grįžta kaip aidas...
Ir kai po audros giria negaudžia,
Vienatvės gaudis širdį suspaudžia...
Zengiu kas rytas į naują vingį,
Kur vėlei dunkso stuobriai mįslingi...
Lydėjo takas jau amžių minią —
Niekas tiesesnio neprasimynė...
Tenka prieiti kalvą ir griovį —
Už jų tolydžio eglėnys stovi...
Čia griozdūs šiekštai ir žabai trapūs —
Spėliok, širduze, kas bus anapus, —
Ir kiek man skirta klaidžioti, kolei
Pradės man brėkšti užgario toliai...

Du JAV dezertyrai: Alderton (dešinė) ir Price (kairė).
Jie pabėgo iš JAV dalinių, esančių Vokietijoje. Iš Fran-
cūzijos jie atvažiavo į Daniją, kurios vyriausybė galvoja,
ką su jais daryti. Alderton bus grąžintas į Prancūziją,
kur jo laukia kalėjimas, nes už narkotikus jam ten su-
buvo 4 mėnesius kalėti. Price leista pasilikti 4 mėn.,
jei Prancūzija jo nepriims.

penkerius metų, per kuriuos jūs lankstėtės ir atsižadėda-
vote savo įsitikinimų?

Šulubinas atsakė. Jo balsas buvo tūžes, duslus ir
vis silpnėjo:

— Taip, aš galvojau. Aš atsisakiau visko, ir aš vis
galvojau. Aš mečiau senas knygas į krosnį, ir aš vartalio-
jau daiktus savo sąmonėje. Kodėl ne? Ar aš nežinau
savo kančiomis ir išdavimais teisės turėti kelti mū-
šį?

(Galas)

Kokie vyrai patinka Lietuvos moterims

Vilniuje leidžiamas Švy-
turio žurnalas kreipėsi į 12
Lietuvos moterų, prašyda-
mas atsakyti į vieną klau-
simą: "Kokį norėtumėte ma-
tyti šių dienų vyrą?"
— Išrašite, ką iš jų trys at-
sakė.

Josė Andriūškaitė, gydytoja, medicinos mokslų
kandidatė, sakė:

— Aš, kaip medikė, la-
biausiai vertinu vyro išmin-
tį, jo fizinę jėgą ir ištvermę.
Jis turi būti orus ir santūrus,
taktiškas, bet ryžtingas. Vi-
sa vyro veikla turi būti kryptin-
ga, aktyvi ir nuosekli,
koncentruojanti jo valią ir
padedanti pasiekti užsibrėž-
tą tikslą.

Sveikintina, kad vyras į
mergaitę sugeba pažvelgti
kaip į būsimą žmoną, moti-
ną (lygina ją su savo moti-
nos geriausiais bruožais), o
ne kaip į žaidimą ar pasi-
linksmimų bendrininkę.
Iš šių vyrų pažiūrų išsivysto
ir pareigos bei pagarbos
jausmai žmonai, šeimai, vai-
kams ir tėvams.
Vyro įsitikinimai turi bū-
ti tokie stiprūs, kad jis būtų
pasiryžęs už juos kovoti.

Scholastika Ceikauskienė,
Motina didvyrė, Vilniaus ra-
jono "Neries" kolūktio kolū-
kietė, samprotauja:

— Koks man vyras la-
biausiai patinka? Maniškis
pasimirė be laiko. Visi kai-
mynai jį pažinojo, gerbė.
Pašnekėsiu apie tuos, ku-

riuos dabar matau.

Atvažiavo į Vilnių, žiū-
riu, eina žmogus gatvė: be
akinių neatpažinsi, ar vy-
ras, ar vištgaidis. Nepatinka
man tie vaikėzai su gitaro-
mis, radijais, žiedais, ilgais
kaip bobų plaukais.

Pasakysiu ir koks patin-
ks: gudresnis už pačią ir
neištiškęs; ne spirginyas ir ne
apsileidėlis; savo darbą turi
mokėti dirbti, ne tik moterį
mylėti; tegu rūpinasi, kad
šeimyna būtų soti; pas svei-
timas tesusivalkioja; vaikais,
virtuvė — žmonos reikalas,
tegu nelenda, kai jo neprašo,
o kai jau pati paprašo vyriš-
kos pagalbos, tegu lekia ir
sutvarko, kas reikia.

Toks buvo mano vyras.

Genė Polinskaitė, Socia-
listinė Darbo didvyrė, Kau-
no radijo gamyklos darbi-
ninkė, sakė:

— Kokios gi tos vyrišku-
mo savybės?

Na, pirmą, tvirtas charak-
teris, drąsa ir išmintingum-
as. Patinka, kai vyras yra
tvirtos nusistatymo, turįs sa-
vajį "aš", bet drauge jis ir
diplomatas moters atžvilgiu.
Tikriausiai kiekvienai mote-
riai atrodys nuobodūs toks
vyras, kuris visur pataikaus,
nusileis. Antra vertus, bus
bloga, jei jis visuomet laiky-
sis tik savo nusistatymo.
Toks vyras turi jausti tą vi-
duri.

Labai vertinu tokias savy-
bes, kaip jautrumas, nuosir-
dumas, tik niekaip negaliu
suprasti, kodėl šiuolaikiniai
vyras stengiasi šių savybių
neparodyti.

Ko moterims reikia iš vy-
rų?

Atidumo, pagarbos, na,
įsitikinimų, į kurią pasta-
ruoju metu vis labiau žiūri-
ma su šypsena. Tikrasis vy-
ras — tai žmogus, sugeban-
tis atsakyti nedidelių ma-
lomumų ne dėl to, kad nesu-
gadinų moteriai nuotaikos,
bet dėl to, kad nepažemintų
jos aplinkinių akivaizdoje.

O jums, mielos skaityto-
jos, kokie vyrai patinka?

UŽDRAUDŽ RODYTI PORNOGRAFINĮ FILMĄ

Massachusetts aukščiausio-
sio teismo teisėjas Joseph
Tauro uždraudė Bostone ir
valstijoje rodyti įgarsėjusį
nepadorų filmą "I Am Cu-
rious Yellow", kurio pažiū-
rėti New Yorke buvo nuvy-
kę net Jacqueline ir Aristot-
elis Onassiai.

Teisėjas J. Tauro savo
motyvuotam sprendime ap-
kaltino ir visos šalies aukš-
čiausiąjį teisėją, kurio nariai
per daug liberališkai visokiam
porno grafiniam šlamštui,
kuris užteršia JAV literatū-
rą, teatrą ir televiziją lygiai
taip pat, kaip fabriko dūmai
orą ir įvairios atmosferos van-
denį. Mat, konstitucijos ga-
rantuota šėdžio ir minties
laisvė laikurių aukščiausio-
jo teismo teisėjų taikoma ir
visokiems nepažastabūniam,
paleistuvystės propagandis-
tam ir panašiam elementui,
tvirkinančiam visuomenę, o
ypač jaunimą, ir tokiu būdu
pelnu nusikaltantys būdu.

Įvairūs pornografiniai lei-
diniai pastaruoju metu taip
užplūdo kraštą, kad seksu-
linių aktų paveikalai net vie-

šai išskabinėjami laikurių
knygynėlių languose.

Tikimasi, kad po teisėjo
J. Tauro sprendimo sustip-
rės kova su pornografija ir
kitose šalies valstijose.

SPECIALIAI ŠVENTEMS LIETUVAI VISKAS SUMOKĖTA

Gavėjas nieko
nemoka!

SPECIAL I \$38.50
10 svarų taukų, 10 sv. kvie-
tinių miltų, 10 sv. ryžių,
10 sv. cukraus.

DELICIOUS \$42.50
1 1/4 sv. degintos kavos, 1
sv. šveicarų šokolado, 2 1/4
sv. cukraus, 2 1/4 sv. ryžių,
1 1/4 sv. sviesto, 1 1/4 sv. švei-
carų sūrio, 1 1/4 sv. rūkyto
bekono, 1 1/4 sv. rūkyto
kumpio, 2 1/4 sv. maišytų
vaisių, 2 1/4 sv. marmelado,
2 1/4 sv. kvietinių miltų, 1 1/4
sv. geriausių pyragaičių ir
vaflių.

FAMILY PARCEL \$62.00
1 1/4 sv. degintos kavos, 10
sv. kvietinių miltų, 2 1/4 sv.
cukraus, 2 1/4 sv. svaro mano
kruopų, 2 1/4 sv. ryžių, 1 1/4
sv. makaronų, 1 1/4 sv. me-
daus, 1 1/4 sv. pieno miltelių,
1 1/4 sv. sviesto, 2 1/4 sv. tau-
kų, 2 1/4 sv. rūkyto bekono,
1 1/4 sv. rūkyto kumpio, 1 1/4
sv. vengrų salamo, 1 1/4 sv.
šveicarų sūrio, 1 1/4 sv. kiau-
šinių miltelių, 1 1/4 sv. mai-
šytų vaisių, 1 1/4 sv. citrinos
sultų, 1 1/4 sv. geriausių py-
ragaičių ir vaflių, 10 buljo-
no kubų, 1 1/4 sv. datulių,
1 1/4 sv. figų, 1 1/4 sv. pipirų,
2 gabalai mūlo.

Daug kitokio maisto
siuntinių ir dovanų

UŽSAKYKITE TUOJAU!

Užsakykite tik per

INTERTRADE
EXPRESS CORP.
125 East 23rd Street
New York, N.Y. 10010

Paprašykite velti įvairių
kitokių dovanų katalogų, o
taip pat naujos siuntinių
tvarkos informaciją.

Gerai žodynai

Anglų - lietuvių kalbų žo-
dynas, V. Baravyko, 590 psl.
apie 30,000 žodžių kainą \$6.

Lietuvių-anglų kalbų žo-
dynas, redagavo Karsavi-
naičis ir Šlapoberskis, apie
27,000 žodžių, 511 psl., kai-
na — \$5.00.

Lietuviškai angliskais žo-
dynas, Vilniaus Peteraičio, II
lakla, daugiau kaip 30,000
žodžių, 586 psl., kainą \$7.00.

Introduction to modern
Lithuanian, parašė Damb-
riūnas, Klimas ir Schmal-
stieg, 471 psl., didžiausias
ir moderniausias angliskai
kalbantiems lietuvių kalbos
vartovėliai, kainą \$7.

GERA PROGA

Zymiai papiginta kainą
galite įsigyti įdomius prel.
J. K. Končiaus atsiminimus
iš Balfo veiklos. Knyga tin-
ka ir dovanoms, gražiai iš-
leista, daug paveikslų, 404
psl., kietais viršeliais kainą
\$4 (buvo \$6), minkštais \$3
(buvo \$5).

GERIAUSIA DOVANA!

Dovanokite savo drau-
gams ir mėliams moting
Keleivio prenumeratą. Jums
atsiėis tik \$3, o tas, kuriam
ji bus dovanota, per metus
bus savaime gaudamas Keleiv-
į, jus tikrai atsimins.

J. I. B. vaistai, patentuoti Šveicarijoje Nr. 458628, registruoti JAV ir Europoje, ATAUGINA PLAUKUS, išgydo pleiskanas, šašus, niežėjimą, sulaiko plaukus slinkimą, grąžina natūralią plaukų spalvą. MOTERIMS IR VYRAMS. 100 procentų garantuoti, J.I.B. vartodamas 8 uncijas 16 savaičių, nebūsi nei plikas, nei šilas. Užsakymus su \$6 money orderiu siųsti:

**J.I.B. LABORATORIJA, 1437 So. 49th AVENUE
CICERO, ILLINOIS 60630**

636 Broadway, So. Boston, Mass. 02127

**Keleivio prenumerata - gera
dovana viskiomis progomis!**

Vietinės žinios

Būs tikrai geras koncertas

Šį sekmadienį, lapkričio 30 d., So. Bostono Lietuvių Piličių Dr. Jos III aukšto salėje bus Sv. Petro Lietuvių parapijos choro, kuriam vadovauja komp. Jeronimas Kačinskas, koncertas. Choras, be kitų dainų, atliks Br. Budriūno kantatą "Lietuvos šviesos keliu", solo partiją dainuojant sol. Benediktui Povilavičiui, ištraukas iš J. Gaidelio operos Dana ir St. Šimkaus operos Pagirėnai.

Koncerte girdėsime ir mūsų geriausią tenorą Stasį Barą, kuris atvyksta iš Chicago. Jis, be kitų dalykų, dainuos ir Stanačio ariją iš J. Gaidelio operos Dana (žodžiai St. Savičaro). Žodžiu, koncerto programa labai turininga ir nauja.

Neabejotina, kad bostoniečiai nenorės praleisti tokios geros progos pasigėrėti savų ir svečių dainininkų aukšto meninio lygio koncertu.

Po koncerto — šokiai, grojant RM trio iš Worcesterio, ir bufetas.

Koncerto pradžia 3:30 v. popiet.

Nuostolingas mėnuo

So. Bostono Lietuvių Piličių Dr. Jos lapkričio 20 d. susirinkime paaiškėjo, kad spalio mėnesio nuostolio buvo puspenktas tūkstančio dolerių, nes sumokėta didelė suma nekilnojamojo turto mokesčio.

I draugiją tame susirinkime priimta 9 nariai, mirė per mėnesį du nariai — M.

Vitkevičienė ir M. Michelsonienė.

Girčių sukėlė pianino pirkimo klausimas. Valdyba siūlė pirkti kitą pianiną, nes turimasis niekam netinka. Buvo ir priešingų balsų, bet dauguma nutarė pirkti pianiną, kurį rekomenduoja komp. J. Kačinskas su adv. J. Grigaliu. Jo kaina apie 900 dol.

A. Andriulionis dėkojo šurum burum darbininkam, St. Griganavičiui pranešė, kad keltuvo fondan jau įmokėta \$14,346.

Nominavo kandidatus

So. Bostono Lietuvių Piličių Dr. Jos lapkričio 20 d. nominavo kandidatus į draugijos vadovybę. Nominacijose dalyvavo 184 nariai (o draugijoje yra apie 1,500 narių).

I pirmininkus nominacijų lapeliuose tebuvo vienas kandidatas — dabartinis pirmininkas St. Drevinskas. bet kelios dešimtys balsuo-

tojų įrašė ir adv. J. Grigaliaus pavardę, kuris lapeliuose buvo įrašytas tarp kandidatų į direktorius. Dabar jis gali pasirinkti, kur kandidatuoti. Jei pasirinks pirmininko vietą, tai dabartiniam pirmininkui bus rimtas konkurentas. Adv. J. Grigalius yra jau ne kartą buvęs valdybos pirmininkas.

I vicepirmininkus varžosi J. Kasperas su L. Švelniu.

I sekretorius eina niekada sekretoriaus pareigų neįėjęs A. Čaplikas ir dabar stropiai tas pareigas einantis A. Matjoka.

Finansų sekretorius A. Druzdis neturi rimto varžovo.

Ilgametis maršalka J. Markelionis varžosi su J. Jurenu, o dėl išdininko vietos grumiasi dabartinis išdininkas E. Ketvirtis su J. Kapociu.

I direktorius rinkimų lapeliuose buvo 12 kandidatų, ir balsuotojai dar kelis priėmė: J. Grigalius, J. Lubi-

rašė. Pagal balsų daugumą nas, A. Andriulionis, J. Šilalis, H. Čepas, A. Baika, O. Ivaskienė (vienintelė moteris tarp visų kandidatų). J. Averka, V. Jakutis ir kt.

Rinkimai bus prieš Kalėdas.

J. Vinciušas neišvažiuo

Praeitam numery pranešė, kad Juozas Vinciušas išvažiuo į Floridą. Vėliau paaiškėjo, kad jis prieš numatytą išvažiuavimo dieną sunegalavo ir todėl savo kelionę atidėjo vėlesniam laikui.

Adv. A. Young grįžo iš ligoninės

Adv. Anthony Young po sunkios operacijos Newton Wellesley ligoninėje jau grįžo namo ir čia sveiksta. Linkime greičiau sustiprėti.

Fotografai Stukas ligoninėje

Vieninteliam Bostone lietuviui profesionalui fotografui Jurgiui Stukui Casey ligoninėje padaryta operaci-

1939 m. lapkričio 30 d. 3 val. 30 min. po pietų
Lietuvių Piličių Draugijos III aukšto salėje
368 Broadway, So. Bostone,
i v v k s

SV. PETRO LIETUVIŲ PARAPIJOS CHORO

Koncertas

kurio programoje dalyvaus ir solistai

STASYS BARAS

ir

BENEDIKTAS POVILAVIČIUS

Bilietai gaunami pas Henriką Čepą, A. Ivas Real Estate, 545 E. Broadway, So. Bostone, ir koncerto dieną prie įėjimo į salę.

ja, po kurios jis dar turės gerokai įkopus į devintą dešimtį metų. Palaidotas lapkime jam greičiau pasveikti. kriči o19 d.

Mirė P. Vaičiūnas

Kadaise jis buvo uolus

veikėjas, o vėlesniais laikais

Lapkričio 16 d. Brocktone daug parėmęs Laisvės Var-

mirė Petras Vaičiūnas, jau pa-

Ieško

Ieškau šeiminių ar žmonių. Turu dvi dukteris, mokines. Jei sutarsime ir viens kitam patiksime, galės ir ištekti.

Juan Duron de Jesus
1148 Beidemon Ave.
Camden, N.J. 08105

ATLAS PARCELS CO.

82 Harrison Street,
Worcester, Mass. 01604
Tel. 798-3347

Tiesiai iš Worcesterio siunčiam įvairius siuntinius į Lietuvą ir kitus Rusijos valdomus plotus! Siuntiniai sudaromi iš vietinės gamybos medžiagų, apave, maisto ir pramonės gaminių. Turime vietoje įvairių vietinės gamybos ir importuotų prekių iš kitų kraštų visai žemomis kainomis. Be to, siunčiame maistą, pinigus ir galite užsakyti jų gamybos prekes. Čia sumokėsite pinigus, o giminės ten vietoje galės pasirinkti užsakyti prekes.

Taipogi tarpininkaujame per tam tikras įstaigas atsikviesi giminės čia pas save į svečius ar nuolatiniam apgyvenimui. Patarnavimas atliekamas greitai ir sąžiningai. Atsilankę įsitikinsite. Vedėjas A. Schyrinski

South Boston Savings Bank

ALFRED W. ARCHIBALD, PREZIDENTAS

460 West Broadway, South Boston, Mass. 02127

Skambinkite 268-2500

dabar
už visus indelius
moka **5 1/2 %**

Nuo įdėjimo dienos — Be įspėjimo iš anksto — Kas mėnuo yra priskaitomi nuosimčiai — Pilnas draudimas

Bankas veikia 105-tuosius metus. Nuosimčiai yra nurašomi nuo Mass. mokesčių. Bankas atidarytas nuo 9 val. ryto iki 3:30 val. popiet. Šio banko direktorių taryboje yra Lietuvos garbės konsulas adv. A. O. Šallina ir adv. J. Grigalius. Reikale su tarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai. Turtas (Assets) yra virš \$173,000,000

Trans-Atlantic Travel Service

DAUGIAUSIA PATYRUSI LIETUVIŠKA TURIZMO ĮSTAIGA

Norintieji keliauti, praleisti atostogas saulėtose salose, aplankyti gimines Lietuvoje ar juos atsikviesi į svečius — geriausiai ir greičiausiai jums patarnaus Trans-Atlantic Travel Service. Čia visų lėktuvų bilietai (air tickets) išrašomi belaukiant — be jokio papildomo mokesčio.

Siunčiant pinigus ir siuntinius į Lietuvą ar perkant prekes tiems siuntiniams (skrydys, lietai, meztiniai, įvairios medžiagos), sąžiningiausiai patarnauja

Globe Parcel Service, Inc.

Dovanų pažymėjimus ir rusiškų prekių užsakymus siųskite savo giminėms tik per

Podarogifts Inc. skyrių Bostone

Darbo valandos: Kasdien 9-5
Ketvirtadieniais 9-7
Šeštadieniais 8-12

390 W. Broadway
So. Boston, Mass. 02127
Telefonas: 268-8764

Visų skyrių vedėja Aldona Adomoni

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

169 Milbury St.
WORCESTER, MASS.

Tel. SW 8-2868

yra vienintelė oficiali įstaiga Worcesterio, kuri siunčia siuntinius tiesiog iš Worcesterio į Lietuvą ir kitas Rusijos valdomas sritis. Čia kalbama lietuviškai, patarnaujama greitai ir sąžiningai. Siuntiniai nuveina greitai ir tvarkingai.

Čia galima gauti įvairių siųsių importuotų ir vietinės gamybos medžiagų iš kitų kraštų, tinkamų Lietuvoje, labai žemomis kainomis.

Vedėja B. Sviklėnė

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

kuriam vadovavo velionis J. Vaičiūnis, veikia ir toliau

ĮVAIRIAUSIAS DOVANAS

siunčia betarpiškai IS BOSTONO Į LIETUVĄ ir kitus Rusijos okupuotus kraštus

Pristatymas greitas ir garantuotas

Atidaryta darbo dienos nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak.

o šeštadieniais nuo 8 val. ryto iki 2 val. p.p.

331 W. Broadway
So. Boston, Mass. 02127
Tel. 268-0008

The Apothecary LIETUVIŠKA TIKRA VAISTINE

Parduodame tikrai vaistus, išpildome gydytojų receptus ir turime visus gatavus vaistus.

Jei reik vaistų — eikite į lietuvišką vaistinę.

Sav. Emanuel L. Rosengard, B. S., Reg. Pharm.

132 a W. Broadway, tarp E ir F gatvių, SO. BOSTON.

Telefonas AN 8-6628

Nuo 9 val. ryto iki 8 val. v., išskyrus šventadienius ir sekm.

M & T OIL CO., Inc.

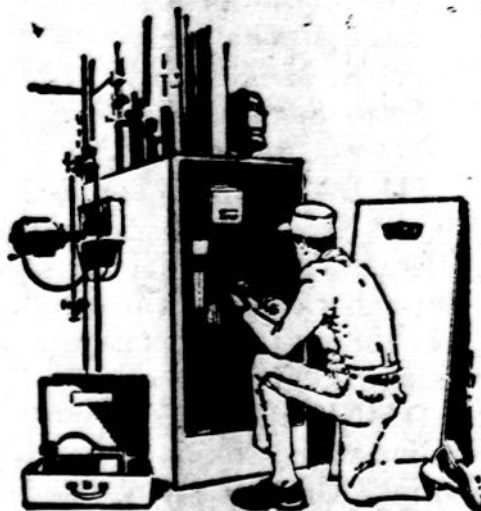
641 E Broadway So. Boston, Mass. 02127

- ☐ Krosnies aptarnavimas
- ☐ Automatinis įpilimas
- ☐ Patogios mokėjimo sąlygos
- ☐ Pilnas šildymo įrengimas

Skambinkite

268-4662

Tai veltui

Mums ištyrus jūsų alyva šildymo įrengimą dabar, gali jums sutaupyti pinigų per visą žiemą!

Mūsų veltui atliktas jūsų šildymo alyva sistemos ištyrimas gali pasakyti, kas reikalinga, kad ji žiemą veiktų taupiai ir efektingai. Gal reikia išvalyti, pritaikyti ar mažas dalis pakeisti? O gal norėsite jūsų burnerį pagerinti Texaco's Flame Boosteriu, nauju moksliniu liepėnai kontroliuoti prietaisu, kuris burnerio veiksmingumą gali padidinti iki 42%. Mes rūpinamės atliktume tą darbą. Tuoj mus pašaukite.

FORTUNA FUEL Co.

487 Washington Street
Dorchester, Mass. 02124
24 valandų patarnavimas
GE 6 1204

Knyga yra geriausias žmogaus draugas